

Σύμβαση της 28.4.1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων
Πρωτόκολλο της 31.1.1967 για τη Νομική Κατάσταση των Προσφύγων

Για περισσότερες πληροφορίες για την εφαρμογή της Σύμβασης και του Πρωτοκόλλου βλέπε:
<http://www.unhcr.org/refworld/rsd.html>

Σύμβαση της 28.4.1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων

Υπογράφηκε στην Γενεύη στις 28 Ιουλίου 1951

Έναρξη ισχύος : 22 Απριλίου 1954 σύμφωνα με το άρθρο 43

Κείμενο : Ηνωμένα Έθνη, Συλλογή Συμβάσεων Νο. 2545, Τόμος 189, Σελ. 137

[όπως κυρώθηκε με το **ν.δ. 3989 της 19/26 Σ/βρίου 1959 : περί κυρώσεως της πολυμερούς Συμβάσεως περί της Νομικής Καταστάσεως των Προσφύγων (ΦΕΚ Α' 201)]**

Άρθρον μόνον: - Κυρούται και έχει πλήρη ισχύ Νόμου η εν Γενεύη συναφθείσα τη 28 Ιουλίου 1951 και υπό της Ελλάδος τη 10 Απριλίου 1952 υπογραφείσα πολυμερής Σύμβασις περί της Νομικής Καταστάσεως των Προσφύγων, ομού μετά των παραρτημάτων αυτής και των προσηρητημένων αυτή επιφυλάξεων, ως έπεται το κείμενο εν Αγγλικώ πρωτοτύπω και εν Ελληνική μεταφράσει.

Εν τη Ελλ. Β. Πρεσβεία Ρώμης τη 17 Σεπτεμβρίου 1959

Εθεωρήθη και ετέθη η μεγάλη του Κράτους σφραγίς

Εν Αθήναις τη 19η Σεπτεμβρίου 1959

Σύμβασις Περί Του Καθεστώτος Των Προσφύγων

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ

Τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη,

Έχοντα υπ' όψιν ότι ο Χάρτης των Ηνωμένων Εθνών και η Παγκόσμιος Διακήρυξις των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου εγκριθείσα υπό της Γενικής Συνελεύσεως την 10ην Δεκεμβρίου 1948, επεβεβαίωσαν την αρχήν ότι δέον όπως οι άνθρωποι απολαύουν των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών άνευ διακρίσεως τινός. -

Έχοντα υπ' όψιν ότι ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών έχει επανειλημμένως εκδηλώσει το ζηρόν αυτού ενδιαφέρον δια τους Πρόσφυγας και προσεπάθησεν όπως τους εξασφαλίση την ευρύτεραν δυνατήν άσκησιν των θεμελιωδών τούτων δικαιωμάτων και ελευθεριών.-

Έχοντα υπ' όψιν ότι είναι ευκταία τόσον η αναθεώρησις και κωδικοποίησις των προϋπαρχουσών διεθνών συμφωνιών των αναφερομένων εις το Καθεστώς των Προσφύγων όσον και η επέκτασις της εφαρμογής αυτών και της εις τους πρόσφυγας παρεχομένης υπό τούτων προστασίας, δια μιας συμφωνίας.-

Έχοντα υπ' όψιν ότι η παροχή ασύλου δυνατόν να συνεπάγεται εξαιρετικώς μεγάλην επιβάρυνσιν εις ωρισμένας χώρας και ότι η ικανοποιητική λύσις προβλήματος, ούτινος η διεθνής έκτασις και φύσις έχουν αναγνωρισθεί υπό του Ο.Η.Ε., δεν δύναται κατά συνέπειαν να επιτευχθή άνευ της διεθνούς συνεργασίας.-

Εκφράζοντα την ευχήν όπως άπαντα τα Κράτη, αναγνωρίζοντα τον κοινωνικόν και ανθρωπιστικόν χαρακτήρα του προβλήματος των προσφύγων, πράξουν πάν ό, τι τοις είναι δυνατόν ίνα το πρόβλημα τούτο μη αποβή αιτία εντάσεων των διεθνών σχέσεων.-

Λαμβάνουσα υπό σημείωσιν ότι ο Υπατος Αρμοστής των Ηνωμένων Εθνών δια τους Πρόσφυγας καθήκον έχει να επιτηρή τα της εφαρμογής των εξασφαλιζουσών την προστασίαν των προσφύγων διεθνών συμβάσεων και αναγνωρίζοντα ότι ο αποτελεσματικός συντονισμός των δια την λύσιν του προβλήματος τούτου ληφθέντων μέτρων θέλει εξαρτηθή εκ της συνεργασίας των Κρατών μετά του Υπάτου Αρμοστού.

Συνεφώνησαν τα κάτωθι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι: ΓΕΝΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

"Καθορισμός του όρου πρόσφυξ"

Άρθρον 1. - Α. Εν τη εννοία της παρούσης συμβάσεως ο όρος "πρόσφυξ" εφαρμόζεται επί :

1. Παντός προσώπου όπερ έχει θεωρηθή πρόσφυξ κατ' εφαρμογήν των Συμφωνιών της 12ης Μαΐου 1926 και 30ης Ιουνίου 1928, ή των Συμβάσεων της 28ης Οκτωβρίου 1933 και 10ης Φεβρουαρίου 1938, του Πρωτοκόλλου της 14ης Σεπτεμβρίου 1939 ή κατ' εφαρμογήν του Καταστατικού της Διεθνούς Οργανώσεως Προσφύγων.- Αποφάσεις περί μη αναγνωρίσεως της ιδιότητος του πρόσφυγος ληφθείσαι υπό της Διεθνούς Οργανώσεως Προσφύγων κατά την διάρκειαν της λειτουργίας αυτής δεν εμποδίζουν την αναγνώρισιν της ιδιότητος ταύτης εις πρόσωπα πληρούντα τους υπό του δευτέρου εδαφίου της παρούσης παραγράφου διαλαμβανόμενους όρους.

2. - Παντός προσώπου όπερ συνεπεία γεγονότων επελθόντων πρό της 1ης Ιανουαρίου 1951 και δεδικαιολογημένου φόβου διώξεως λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητος, κοινωνικής τάξεως ή πολιτικών πεποιθήσεων ευρίσκεται εκτός της χώρας της οποίας έχει την υπηκοότητα και δεν δύναται ή , λόγω του φόβου τούτου, δεν επιθυμεί να απολαύη της προστασίας της χώρας ταύτης, ή εάν μη έχον υπηκοότητα τινά και ευρισκόμενον συνεπεία τοιούτων γεγονότων εκτός της χώρας της προηγούμενης συνήθους αυτού διαμονής, δεν δύναται ή, λόγω του φόβου τούτου, δεν επιθυμεί να επιστρέψη εις ταύτην. Εν ή περιπτώσει πρόσωπόν τι είναι υπήκοος πλειόνων χωρών, ο όρος "ής έχει την υπηκοότητα" αναφέρεται εις μίαν εκάστην των χωρών ών το πρόσωπον τούτο είναι υπήκοος. Δεν θεωρείται στερούμενον της υπό της χώρας ής έχει την υπηκοότητα παρεχομένης προστασίας, πρόσωπον όπερ άνευ αιτίας βασιζομένης επί δεδικαιολογημένου φόβου δεν έκαμε χρήσιν της υφ' ετέρας των χωρών ών κέκτηται την υπηκοότητα παρεχομένης προστασίας.

Β. 1. Εν τη εννοία της παρούσης Συμβάσεως, αι λέξεις "γεγονότα επελθόντα προ της 1ης Ιανουαρίου 1951" εν άρθρω 1Α σημαίνουν είτε α) "γεγονότα επελθόντα προ της 1ης Ιανουαρίου 1951 εν Ευρώπη" είτε β) "γεγονότα επελθόντα προ της 1ης Ιανουαρίου 1951 εν Ευρώπη ή αλλαχού", έκαστον δε των Συμβαλλομένων Μερών θέλει προβή, κατά την υπογραφήν, επικύρωσιν ή προσχώρησιν, εις δήλωσιν καθορίζον ποίαν εκ των ως άνω δύο εννοιών θεωρεί εφαρμοστέαν όσον αφορά τας εκ της παρούσης Συμβάσεως υποχρεώσεις αυτού.

2. Πάν Συμβαλλόμενο Κράτος αποδεχθέν την εκδοχήν (α) δύναται ανά πάσαν στιγμήν να επεκτείνη τας υποχρεώσεις αυτού αποδεχόμενον την εκδοχήν (β) δι' ανακοινώσεως απευθυνομένης εις τον Γενικόν Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών.

Γ. Η παρούσα Σύμβασις παύει εφαρμοζομένη επί προσώπων εμπίπτοντων εις τας διατάξεις της ως άνω παραγρ. Α εις τας κατωτέρω περιπτώσεις :

1. Εαν έκαμον εκ νέου οικειοθελώς χρήσιν της προστασίας της χώρας ης έχουν την υπηκοότητα, ή

2. εάν μετά την απώλειαν της υπηκοότητος αυτών, οικειοθελώς επανέκτησαν ταύτην, ή

3. εάν απέκτησαν νέαν υπηκοότητα και απολαύουν της υπό της χώρας της νέας αυτών υπηκοότητος παρεχομένης προστασίας, ή

4. εάν επέστρεψαν οικειοθελώς προς εγκατάστασιν εις την χώραν ή είχαν εγκαταλείψει ή εκτός των συνόρων της οποίας παρέμενον φοβούμενοι διωγμόν, ή

5. εάν δεν δύνανται πλέον να εξακολουθούν αποποιούμενα την υπό της χώρας της υπηκοότητος αυτών παρεχομένην προστασίαν, δεδομένου ότι έχουν παύσει υφιστάμεναι αι προϋποθέσεις συνεπεία των οποίων ανεγνωρίσθησαν.- Σημειωτέον πάντως ότι αι διατάξεις του παρόντος εδαφίου δεν εφαρμόζονται εις την περίπτωσιν πρόσφυγος εμπίπτοντος εις την παράγραφον Α του άρθρου τούτου και δυναμένου να επικαλεσθή επιτακτικούς λόγους αναφερομένους εις προγενεστέρας διώξεις, ίνα αρνηθή να απολαύση της υπό της χώρας της υπηκοότητος αυτού παρεχομένης προστασίας.

6. Εάν προκειμένου περί προσώπων μη κεκτημένων υπηκοότητα τινά δύνανται ταύτα να επιστρέψουν εις την χώραν ένθα είχαν την συνήθη αυτών διαμονήν, δεδομένου ότι αι προϋποθέσεις συνεπεία των οποίων ανεγνωρίσθησαν ως Πρόσφυγες, έχουν παύσει υφιστάμεναι. Σημειωτέον πάντως

ότι αι διατάξεις του παρόντος εδαφίου δεν εφαρμόζονται εις την περίπτωσην πρόσφυγος εμπύπτοντος εις την παράγραφον Α του άρθρου τούτου και δυναμένου να επικαλεσθή επιτακτικούς λόγους αναφερομένους εις προγενεστέρας διώξεις ίνα αρνηθή να επιστρέψη εις την χώραν ένθα είχε την συνήθη αυτού διαμονήν.

Δ. Η Σύμβασις αύτη δεν εφαρμόζεται επί προσώπων άτινα απολαύουν σήμερον της προστασίας ή συνδρομής παρεχομένης ουχί υπό του Υπατου Αρμοστού των Ηνωμένων Εθνών.- Όταν η ως άνω προστασία ή συνδρομή παύση παρεχομένη δι' οιανδήποτε αιτίαν χωρίς συγχρόνως να έχη οριστικώς ρυθμισθή η τύχη των προσώπων τούτων, συμφώνως προς τας υπό της Γενικής Συνελεύσεως των Ηνωμένων Εθνών ληφθείσας σχετικές αποφάσεις, τα πρόσωπα ταύτα θα απολαύουν αυτομάτως των εκ της Συμβάσεως ταύτης απορρεόντων ευεργετημάτων.

Ε. Η Σύμβασις αύτη δεν εφαρμόζεται επί προσώπου όπερ αναγνωρίζεται υπό των αρμοδίων αρχών της χώρας ένθα έχει εγκατασταθή ως έχον τα συναφή προς την κτήσιν της υπηκοότητος της χώρας ταύτης δικαιώματα και υποχρεώσεις.

ΣΤ. Αι διατάξεις της Συμβάσεως ταύτης δεν εφαρμόζονται επί προσώπων δια τα οποία υπάρχουν σοβαροί λόγοι να πιστευή τις ότι : α) έχουν διαπράξει εγκλήματα κατά της ειρήνης, έγκλημα πολέμου ή έγκλημα κατά της ανθρωπότητος εν τη εννοία των διεθνών συμφωνιών αίτινες συνήφθησαν επί σκοπώ αντιμετώπισεως των αδικημάτων τούτων.- β) έχουν διαπράξει σοβαρόν αδίκημα του κοινού ποινικού δικαίου ευρισκόμενα εκτός της χώρας της εισδοχής πριν ή γίνουν ταύτα δεκτά ως πρόσφυγες υπό της χώρας ταύτης.- γ) είναι ένοχα ενεργειών αντιθέτων προς τους σκοπούς και τας αρχάς των Ηνωμένων Εθνών.

Γενικά υποχρεώσεις

Άρθρον 2. - Πάς πρόσφυξ υπέχει έναντι της χώρας ένθα ευρίσκεται υποχρεώσεις απαιτούσας ιδίως όπως ούτος συμμορφούται προς τους νόμους και κανονισμούς της χώρας ταύτης ως και προς τα δια διατήρησιν της δημοσίας τάξεως λαμβανόμενα μέτρα.

Ισότης μεταχειρίσεως

Άρθρον 3. - Τα Συμβαλλόμενα Κράτη θα εφαρμόζουν τας διατάξεις της Συμβάσεως ταύτης επί των προσφύγων άνευ διακρίσεως ως προς την φυλήν, την θρησκείαν και την χώραν της καταγωγής αυτών.

Θρησκεία

Άρθρον 4. - Τα Συμβαλλόμενα Κράτη θα επιφυλάσσουν εις τους επί του εδάφους των ευρισκομένους πρόσφυγας μεταχειρίσιν τουλάχιστον τόσον ευνοϊκήν όσον και εις τους ιδίους υπηκόους, όσον αφορά την ελευθέραν υπ' αυτών άσκησιν της λατρείας και θρησκευτικήν κατήχησιν των τέκνων αυτών.

Δικαιώματα χορηγηθέντα υπό διατάξεων εκτός της Συμβάσεως ταύτης

Άρθρον 5. - Αι διατάξεις της παρούσης Συμβάσεως δεν θίγουν δικαιώματα και ευεργετήματα χορηγηθέντα εις τους πρόσφυγας συμφώνως προς ετέρας διατάξεις εκτός της Συμβάσεως ταύτης.

Έννοια του όρου "υπό τας ίδιας συνθήκας"

Άρθρον 6. - Εν τη εννοία της παρούσης Συμβάσεως, ο όρος "υπό τας ίδιας συνθήκας" συνεπάγεται ότι δέον όπως πληρούνται άπασαι αι προϋποθέσεις (και ιδίως αι εις την διάρκειαν και τας συνθήκας της προσκαίρου ή συνήθους διαμονής αναφερόμεναι) άς ο ενδιαφερόμενος θα ώφειλε να πληροί, εάν δεν ήτο πρόσφυξ, ίνα απολαύση του περί ού ο λόγος δικαιώματος, πλην των προϋποθέσεων εκείνων αίτινες ως εκ της φύσεως αυτών δεν δύναται να πληρωθούν υπό πρόσφυγος.

Απαλλαγή από της αμοιβαιότητας

Άρθρον 7. - 1. Υπό την επιφύλαξιν πλέον ευνοϊκών διατάξεων περιεχομένων εν τη παρούση Συμβάσει έκαστον Συμβαλλόμενον Κράτος θέλει χορηγεί εις τους πρόσφυγας Καθεστώς οίον και εις τους αλλοδαπούς εν γένει.

2. Μετά τριετή διαμονήν οι εις το έδαφος των Συμβαλλομένων Κρατών ευρισκόμενοι πρόσφυγες θα απολαύουν απαλλαγής από των διατάξεων περί νομοθετικής αμοιβαιότητας.

3. Έκαστον Συμβαλλόμενον Κράτος θέλει εξακολουθήσει χορηγούν εις τους πρόσφυγας δικαιώματα και ευεργετήματα κεκτημένα εν ελλείψει αμοιβαιότητας, κατά τον χρόνον της θέσεως εν ισχύι της παρούσης συμβάσεως υπό του ειρημένου Κράτους.

4. Αι Συμβαλλόμεναι Χώραι θα εξετάσουν ευμενώς την δυνατότητα χορηγήσεως εις τους πρόσφυγας, εν ελλείψει αμοιβαιότητας, δικαιωμάτων και ευεργετημάτων επί πλέον εκείνων ως ούτοι δικαιούνται δυνάμει των ως άνω εδαφίων 2 και 3, ως και την δυνατότητα επεκτάσεως της απαλλαγής από της αμοιβαιότητας εις πρόσφυγας οίτινες δεν πληρούν τας εν τοις άνω εδαφίοις 2 και 3 διαλαμβανόμενας προϋποθέσεις.

5. Αι διατάξεις των ως άνω εδαφίων 2 και 3 εφαρμόζονται επί των δικαιωμάτων και ευεργετημάτων τόσον των προβλεπομένων υπό των άρθρων 13, 18, 19, 21 και 22 της παρούσης Συμβάσεως όσον και των μη προβλεπομένων εν αυτή.

Απαλλαγή από εκτάκτων μέτρων

Άρθρον 8. - Έκτακτα μέτρα διαλαμβανόμενα τυχόν κατά του προσώπου, της παρουσίας ή των συμφερόντων υπηκόου ωρισμένης χώρας δεν θα εφαρμόζονται υπό των Συμβαλλομένων Χωρών επί προσφύγων, οίτινες τυπικώς είναι υπήκοοι της ειρημένης χώρας, εκ μόνου του λόγου της τοιαύτης αυτών υπηκοότητας. Αι Συμβαλλόμεναι Χώραι, αίτινες, ως εκ της νομοθεσίας των, κωλύονται να εφαρμόζουν την εις το άρθρον τούτο διατυπωμένην γενικήν αρχήν, θα χορηγούν εις ειδικάς περιπτώσεις εις τοιούτους Πρόσφυγας απαλλαγάς από των ως άνω μέτρων.

Προσωρινά μέτρα

Άρθρον 9. - Ουδεμία διάταξις της παρούσης Συμβάσεως κωλύει τας Συμβαλλομένας Χώρας εν καιρώ πολέμου ή άλλως σοβαρών και εξαιρετικών περιστάσεων, να λαμβάνουν, εν σχέσει προς συγκεκριμένον πρόσωπον, προσωρινά μέτρα άτινα θεωρούν απαραίτητα δια την εθνικήν αυτών ασφάλειαν, έως ότου αι Χώραι αύται αποφανθούν ότι το περί ού ο λόγος πρόσωπον είναι πράγματι πρόσφυξ και ότι η διατήρησις των ως άνω μέτρων, ως προς το πρόσωπον αυτού, είναι απαραίτητος χάριν της εθνικής αυτών ασφάλειας.

Χρονικός Υπολογισμός συνήθους διαμονής

Άρθρον 10. - 1. Δια Πρόσφυγας, οίτινες, εκτοπισθέντες κατά την διάρκειαν του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου, μετεφέρθησαν εις το έδαφος ενός των Συμβαλλομένων Κρατών και διαμένουν εν αυτώ, η αναγκαστική αύτη πρόσκαιρος διαμονή θεωρείται, από απόψεως χρονικού υπολογισμού, ως συνήθης διαμονή αυτών εις το ως άνω έδαφος.-

2. Δια Πρόσφυγας οίτινες, εκτοπισθέντες εκ του εδάφους ενός των Συμβαλλομένων Κρατών κατά την διάρκειαν του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου, επέστρεψαν εις τούτο με πρόθεσιν εγκαταστάσεως, πριν ή η παρούσα Σύμβασις τεθή εν ισχύι, η χρονική διάρκεια της διαμονής αυτών πρό και μετά την αναγκαστικήν εκτόπισιν θεωρείται ως μη διακοπέισα, εις άπασας τας περιπτώσεις αίτινες προϋποθέτουν αδιάκοπον διαμονήν.

Πρόσφυγες εργάται θαλάσσης

Άρθρον 11. - Εις την περίπτωσιν Προσφύγων τακτικώς υπηρετούντων ως μέλη πληρώματος πλοίου φέροντος την σημαίαν ενός των Συμβαλλομένων Κρατών, το Κράτος τούτο θέλει ευμενώς εξετάσει την δυνατότητα χορηγήσεως αυτοίς αδείας εγκαταστάσεως επί του εδάφους τούτου και εκ-

δόσεως αυτοίς ταξιδιωτικών εγγράφων ή και προσωρινής αδειάς παραμονής αυτών ίνα ειδικώτερον διευκολύνη την εγκατάστασιν τούτων εις ετέραν χώραν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΙ: ΝΟΜΙΚΗ ΘΕΣΙΣ

Προσωπική κατάσταση

Άρθρον 12. - 1. Η προσωπική κατάσταση των Προσφύγων διέπεται υπό των νόμων της χώρας της κατοικίας ή ελλείψει κατοικίας, υπό των νόμων της χώρας της διαμονής αυτών.

2. Τα προς την προσωπικήν κατάστασιν του πρόσφυγος συναφή κεκτημένα δικαιώματα, ιδίως δε τα συναφή προς τον γάμον, θα είναι σεβαστά υπό παντός Συμβαλλομένου Κράτους, υπό την επιφύλαξιν της εκπληρώσεως, εν ή περιπτώσει τυγχάνει τούτο απαραίτητον των υπό της νομοθεσίας του ειρημένου Κράτους προβλεπομένων διατυπώσεων, εφ' όσον πάντως τα ως άνω δικαιώματα θα ανεγνωρίζοντο υπό της νομοθεσίας του Κράτους τούτου, εάν το περί ου ο λόγος πρόσωπον δεν είχε καταστή πρόσφυξ.

Κινητή και ακίνητη περιουσία

Άρθρον 13. - Τα Συμβαλλόμενα Κράτη θα επιφυλάσσουν εις πάντα πρόσφυγα μεταχείρισιν όσον ένεστι ευνοϊκήν, πάντως δε ουχί ολιγώτερον ευνοϊκήν της, υπό τας ίδιας συνθήκας, επιφυλασσομένης εις τους αλλοδαπούς εν γενεί, όσον αφορά την κτήσιν κινητής και ακινήτου περιουσίας ως και ετέρων σχετικών δικαιωμάτων, τας μισθώσεις και ετέρας εις την κτήσιν τοιαύτης περιουσίας αναφερομένας δικαιοπραξίας.

Πνευματική ιδιοκτησία και ευρεσιτεχνία

Άρθρον 14. - Όσον αφορά την προστασίαν τόσον της ευρεσιτεχνίας, ίδια δε εφευρέσεων, σχεδίων, προτύπων, εμπορικών σημάτων, εμπορικών τίτλων, όσον και των δικαιωμάτων επί καλλιτεχνικών, φιλολογικών και επιστημονικών έργων, πάς πρόσφυξ θα απολαύη εις την χώραν ένθα έχει την συνήθη αυτού διαμονήν, της εις τους υπηκόους της χώρας ταύτης παρεχομένης προστασίας. Εις το έδαφος παντός ετέρου Συμβαλλομένου Κράτους θα απολαύη της προστασίας ήτις παρέχεται εις τους επί του εδάφους τούτου ευρισκομένους υπηκόους της χώρας ένθα ούτος έχει την συνήθη αυτού διαμονήν.

Δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι

Άρθρον 15. - Όσον αφορά τα σωματεία μη κερδοσκοπικού ή πολιτικού χαρακτήρος ως και επαγγελματικά συνδικάτα, τα Συμβαλλόμενα Κράτη θα επιφυλάσσουν εις τους νομίμως διαμένοντας επί του εδάφους αυτών Πρόσφυγας την μάλλον ευμενή μεταχείρισιν, ήτις χορηγείται υπό τας ίδιας συνθήκας εις τους υπηκόους αλλοδαπού Κράτους.

Δικαίωμα προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου

Άρθρον 16. - 1. Πάξ πρόσφυξ επί του εδάφους των Συμβαλλομένων Κρατών θα έχη ελευθέρως δικαίωμα προσφυγής ενώπιον των δικαστικών αρχών.

2. Πάξ πρόσφυξ, εντός του εδάφους του Συμβαλλομένου Κράτους ένθα έχει την συνήθη αυτού διαμονήν, θα απολαύη της αυτής ως και ο υπήκοος του Κράτους τούτου μεταχειρίσεως, όσον αφορά το δικαίωμα της προσφυγής ενώπιον δικαστηρίων, την δικαστικήν συνδρομήν και την απαλλαγήν από εγγυοδοσίας αλλοδαπού.

3. Πάξ πρόσφυξ, εκτός του εδάφους των Συμβαλλομένων Κρατών εκτός δε του Κράτους ένθα έχει την συνήθη αυτού διαμονήν, απολαύει όσον αφορά τα υπό του εδαφίου 2 διαλαμβανόμενα ζητήματα της αυτής μεταχειρίσεως ως και ο υπήκοος της χώρας, ένθα έχει την συνήθη αυτού διαμονήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΙΙ: ΕΡΓΑΣΙΑ ΕΠ' ΑΜΟΙΒΗ

Μισθωτά Επαγγέλματα

Άρθρον 17. - Τα Συμβαλλόμενα Κράτη θα επιφυλάσσουν εις πάντα πρόσφυγα, νομίμως διαμένοντα επί του εδάφους αυτών, την ευνοϊκώτεραν, υπό τας αυτάς συνθήκας, επιφυλασσομένην εις τους υπηκόους αλλοδαπού Κράτους μεταχείρισιν όσον αφορά την άσκησιν μισθωτής επαγγελματικής απασχολήσεως.

2. Οπωσδήποτε, τα εις τους αλλοδαπούς ή εις την εργασίαν των αλλοδαπών, χάριν της προστασίας των ημεδαπών εργαζομένων, επιβαλλόμενα περιοριστικά μέτρα δεν θα εφαρμόζονται επί Προσφύγων οίτινες είχαν ήδη, καθ' ήν στιγμήν η Σύμβασις αύτη ετέθη εν ισχύι, εξαιρεθή της εφαρμογής αυτών υπό της ενδιαφερομένης Χώρας, ή οίτινες εκπληρούν ένα εκ των κατωτέρω όρων : α) Εάν έχουν συμπληρώσει τριετή διαμονήν εντός της Χώρας. - β) Εάν ο έτερος των συζύγων είναι πρόσωπον κεκτημένον την εθνικότητα της χώρας της διαμονής. Ουδείς πρόσφυξ δύναται να επικαλεσθή το εκ της περιπτώσεως ταύτης απορρέον ευεργέτημα, εάν έχη παύσει συμβιών μετά του ετέρου των συζύγων. - γ) Εάν έχουν έν ή πλείονα τέκνα κεκτημένα την εθνικότητα της χώρας της διαμονής.

3. Αι Συμβαλλόμενα Χώραι θα εξετάσουν ευμενώς την υιοθέτησιν μέτρων προς εξομοίωσιν των σχετικών προς την άσκησιν μισθωτών επαγγελματίων δικαιωμάτων των προσφύγων προς τα δικαιώματα των υπηκόων αυτών και ειδικώτερον των προσφύγων οίτινες έχουν εισέλθει εις το έδαφος αυτών κατ' εφαρμογήν προγράμματος μεταναστεύσεως ή προσελκύσεως εργατικών χειρών.

Μη μισθωτά επαγγέλματα

Άρθρον 18. - Αι Συμβαλλόμενα Χώραι θα επιφυλάσσουν, εις τους νομίμως επί του εδάφους αυτών ευρισκομένους πρόσφυγας, μεταχείρισιν όσον ένεστι ευνοϊκήν, οπωσδήποτε δε ουχί ολιγώτερον ευνοϊκήν της υπό τας αυτάς συνθήκας εις τους αλλοδαπούς εν γένει επιφυλασσομένης, όσον αφορά την άσκησιν μη μισθωτού αγροτικού, βιομηχανικού, χειροτεχνικού ή εμπορικού επαγγέλματος, ως και την σύστασιν εμπορικών και βιομηχανικών εταιρειών.

Ελεύθερα επαγγέλματα

Άρθρον 19. - 1. Πάσα Συμβαλλομένη Χώρα θα επιφυλάσσει εις τους νομίμως επί του εδάφους αυτής διαμένοντας πρόσφυγας, οίτινες κέκτηνται διπλώματα ανεγνωρισμένα υπό των αρμοδίων αρχών της ειρημένης χώρας και προτίθενται όπως ασκήσουν ελεύθερον επάγγελμα, μεταχείρισιν όσον ένεστι ευνοϊκήν, οπωσδήποτε δε ουχί ολιγώτερον ευνοϊκήν της υπό τας ίδιας συνθήκας εις τους αλλοδαπούς εν γένει επιφυλασσομένης.

2. Αι Συμβαλλόμενα Χώραι θα πράξουν ό,τι είναι δυνατόν, συμφώνως προς το Σύνταγμα και τους Νόμους αυτών, ίνα εξασφαλίσουν την εγκατάστασιν τοιούτων προσφύγων επί των εκτός του μητροπολιτικού εδάφους περιοχών, ών διαχειρίζονται τας διεθνείς σχέσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙV: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ

Σύστημα δελτίου

Άρθρον 20. - Εν ή περιπτώσει ισχύει το σύστημα δελτίου, διέπον τον εφοδιασμόν του πληθυσμού εν τω συνόλω αυτού, και ρυθμίζον την γενικήν κατανομήν των εν ανεπαρκεία προϊόντων, οι πρόσφυγες θα τύχουν υπό των Συμβαλλομένων Χωρών της αυτής μεταχειρίσεως ως και οι υπήκοοι αυτών.

Στέγασις

Άρθρον 21. - Όσον αφορά την στέγασιν, αι Συμβαλλόμενα Χώραι, εν ώ μέτρω το πρόβλημα τούτο διέπεται υπό νόμων ή κανονισμών ή υπόκειται εις τον έλεγchon των δημοσίων αρχών, θα επιφυλάσσουν εις τους νομίμως διαμένοντας επί του εδάφους αυτών πρόσφυγας μεταχείρισιν όσον ένεστι

ευνοϊκήν, οπωσδήποτε ουχί ολιγώτερον ευνοϊκήν της υπό τας ίδιας συνθήκας εις τους αλλοδαπούς εν γένει επιφυλασσομένης.

Δημοσία Εκπαίδευσις

Άρθρον 22. - 1. Αι Συμβαλλόμεναι Χώραι θα επιφυλάσσουν εις τους πρόσφυγας οίαν και εις τους υπηκόους αυτών μεταχείρισιν όσον αφορά την στοιχειώδη εκπαίδευσιν.

2. Αι Συμβαλλόμεναι Χώραι θα επιφυλάσσουν εις τους Πρόσφυγας μεταχείρισιν όσον ένεστι ευνοϊκήν, οπωσδήποτε δε ουχί ολιγώτερον ευνοϊκήν της υπό τας ίδιας συνθήκας εις τους αλλοδαπούς εν γένει επιφυλασσομένης, όσον αφορά την λοιπήν εκπαίδευσιν και ειδικώτερον την εισδοχήν εις εκπαιδευτικά ιδρύματα, την αναγνώρισιν αλλοδαπών σχολικών πιστοποιητικών, διπλωμάτων και πανεπιστημιακών τίτλων, την καταβολήν ηλαττωμένων διδάκτρων και τελών και την χορήγησιν υποτροφιών.

Συνδρομή υπό του Δημοσίου

Άρθρον 23. - Αι Συμβαλλόμεναι Χώραι θα επιφυλάσσουν εις τους νομίμως διαμένοντας επί του εδάφους αυτών πρόσφυγας μεταχείρισιν οίαν και εις τους υπηκόους αυτών, όσον αφορά την υπό του Δημοσίου παρεχομένην πρόνοιαν και συνδρομήν.

Εργατική Νομοθεσία και Κοινωνική Ασφάλισις

Άρθρον 24. - 1. Αι Συμβαλλόμεναι Χώραι θα επιφυλάσσουν εις τους νομίμως διαμένοντας επί του εδάφους αυτών πρόσφυγας μεταχείρισιν, οίαν και εις τους υπηκόους αυτών όσον αφορά τας κάτωθι περιπτώσεις. - α) Εν ώ μέτρω τα ζητήματα ταύτα ρυθμίζονται υπό της νομοθεσίας ή εξαρτώνται εκ των διοικητικών αρχών, αμοιβαί, συμπεριλαμβανομένων των οικογενειακών επιδομάτων όταν ταύτα αποτελούν μέρος της αμοιβής, διάρκεια εργασίας, υπερωρία, άδεια μετ' αποδοχών, περιοριστικά μέτρα εις την κατ' οίκον εργασία, κατώτατον όριον ηλικίας εργαζομένων, μαθητεία και επαγγελματική κατάρτισις, εργασία γυναικών και ανηλίκων και απολαυή ευεργετημάτων απορρεόντων εκ συλλογικών συμβάσεων. - β) Η Κοινωνική ασφάλισις (νομοθετικά διατάξεις αναφερόμεναι εις εργατικά ατυχήματα, επαγγελματικές ασθενείας, μητρότητα, ασθενείας εν γένει, αναπηρίαν, γήρας, θάνατον, ανεργίαν, οικογενειακά βάρη ως και πάντα κίνδυνον καλυπτόμενον, κατά την νομοθεσίαν της χώρας, υπό συστήματος κοινωνικής ασφαλίσεως) υπό τας εξής επιφυλάξεις :

I. Υπάρξεως ειδικών συμφωνιών προς διατήρησιν των κεκτημένων δικαιωμάτων ως και των υπό κτήσιν τοιούτων,

II. Υπάρξεως ειδικών διατάξεων θεσπιζομένων υπό της νομοθεσίας της χώρας διαμονής των αναφερομένων εις ολικάς ή μερικές παροχάς πληρωτέας αποκλειστικώς εκ δημοσίων κονδυλίων ως και εις επιδόματα χορηγούμενα εις πρόσωπα μη πληρούντα τους όρους συνεισφοράς οίτινες απαιτούνται δια παροχήν κανονικής συνταξιοδοτήσεως.

2. Το δικαίωμα αποζημιώσεως εκ θανάτου πρόσφυγος, επελθόντος εξ εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθενείας, παραμένει άθικτον έστω και αν ο δικαιούχος έχει την διαμονήν εκτός του εδάφους της Συμβαλλομένης Χώρας.

3. Αι Συμβαλλόμεναι Χώραι θα εφαρμόσουν κατ' επέκτασιν και δια τους Πρόσφυγας τα ευεργετήματα τα απορρέοντα εκ των μεταξύ τούτων συναφθεισών ή συναφθησομένων συμβάσεων, αίτινες αφορούν την διατήρησιν των σχετικών προς την κοινωνικήν ασφάλισιν κεκτημένων δικαιωμάτων ή των υπό κτήσιν τοιούτων, εφ' όσον οι πρόσφυγες πληρούν άπαντας του όρους, οίτινες προβλέπονται δια τους υπηκόους των υπογραψασών τας εν λόγω συμφωνίας Χωρών.

4. Αι Συμβαλλόμεναι Χώραι θα εξετάσουν ευμενώς την δυνατότητα όπως εφαρμόσουν κατ' επέκτασιν και εις τους πρόσφυγας όσον ένεστι τα ευεργετήματα τα απορρέοντα εκ παρεμφερών συμφωνιών, αίτινες ισχύουν ή πρόκειται να ισχύουν μεταξύ αυτών και χωρών μη συμβαλλομένων εις την παρούσαν σύμβασιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ V: ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

Συνδρομή υπό Διοικητικών Αρχών

Άρθρον 25. - 1. Οσάκις η υπό πρόσφυγος άσκησις δικαιώματος κανονικώς απαιτεί την συνδρομήν αλλοδαπών αρχών εις άς δεν δύναται ούτος να προσφύγη, αι Συμβαλλόμεναι Χώραι, εις το έδαφος των οποίων διαμένει, θα μεριμνήσουν ίνα η συνδρομή αύτη τώ παρεσχεθή είτε υπό των αρμοδίων αυτών αρχών είτε από διεθνούς τινός αρχής.

2. Αι εις το εδάφιον 1 αναφερόμεναι αρχαί θα χορηγήσουν ή θα μεριμνήσουν ίνα χορηγηθούν, υπό τον έλεγχον αυτών, εις τους πρόσφυγας έγγραφα ή πιστοποιητικά χορηγούμενα κανονικώς εις αλλοδαπούς υπό των εθνικών των αρχών ή μέσω τούτων.

3. Τα κατ' αυτών τον τρόπον χορηγούμενα έγγραφα ή πιστοποιητικά θα υποκαθιστούν τα εις τους αλλοδαπούς υπό των εθνικών αυτών αρχών ή μέσω τούτων χορηγούμενα επίσημα έγγραφα και θα ισχύουν μέχρις αποδείξεως του εναντίου.

4. Υπό την επιφύλαξιν ειδικής μεταχειρίσεως, τυχόν επιφυλασσομένης εις απόρους, δια τας εν τω παρόντι άρθρω μνημονευόμενας υπηρεσίας δύνανται να επιβληθούν τέλη πλήν όμως ταύτα δέον να είναι λογικά και ανάλογα προς τα εις τους ημεδαπούς επιβαλλόμενα εις παρομοίας περιπτώσεις.

5. Αι διατάξεις του παρόντος άρθρου ουδόλως θίγουν τα εν άρθροις 27 και 28 διαλαμβανόμενα.

Ελευθέρα κυκλοφορία

Άρθρον 26. - Πάσα Συμβαλλομένη Χώρα θα επιφυλάσση εις τους νομίμως διαμένοντας επί του εδάφους αυτής πρόσφυγας, το δικαίωμα τόσον εκλογής του τόπου διαμονής αυτών όσον και ελευθέρας κυκλοφορίας, υπό την επιφύλαξιν τυχόν υπάρξεως κανόνων εφαρμοζομένων, υπό τας ιδίας συνθήκας, εις αλλοδαπούς εν γένει.

Δελτία Ταυτότητος

Άρθρον 27. - Αι Συμβαλλόμεναι Χώραι θα χορηγούν δελτίον ταυτότητος εις πάντα πρόσφυγα ευρισκόμενον επί του εδάφους αυτών και μή όντα κάτοχον εν ισχύι ταξιδιωτικού εγγράφου.

Ταξιδιωτικά έγγραφα

Άρθρον 28. - 1. Αι Συμβαλλόμεναι Χώραι θα χορηγούν, εις τους νομίμως διαμένοντας επί του εδάφους αυτών πρόσφυγας, ταξιδιωτικά έγγραφα δι' ών θα δικαιούνται ούτοι να ταξιδεύουν εκτός των συνόρων των Χωρών αυτών, πλήν εάν αντιτίθενται εις τούτο επιτακτικοί λόγοι εθνικής ασφάλειας ή δημοσίας τάξεως. Αι διατάξεις του Παραρτήματος της παρούσης Συμβάσεως εφαρμόζονται επί των εγγράφων τούτων. Αι Συμβαλλόμεναι Χώραι δύνανται να χορηγούν τοιούτου είδους ταξιδιωτικά έγγραφα εις πάντα άλλον πρόσφυγα ευρισκόμενον επί του εδάφους αυτών, θα εξετάζουν δε μετά ιδιαιτέρας προσοχής τας περιπτώσεις προσφύγων ευρισκομένων επί του εδάφους αυτών και μη δυναμένων ν' αποκτήσουν ταξιδιωτικά έγγραφα της χώρας της νομίμου αυτών διαμονής.

2. Ταξιδιωτικά έγγραφα χορηγηθέντα υπό των Μερών συμφώνως προς προγενεστέρας της Συμβάσεως ταύτης διεθνείς Συμφωνίας, θα αναγνωρίζονται και θα θεωρούνται υπό των Συμβαλλομένων Χωρών ως εάν είχαν εκδοθή κατά τους όρους του παρόντος άρθρου.

Δημοσιονομικαί επιβαρύνσεις

Άρθρον 29. - 1. Αι Συμβαλλόμεναι Χώραι δεν θα επιβάλλουν επί των Προσφύγων φόρους ή τέλη οιασδήποτε φύσεως, πέραν εκείνων ούς, εις παρομοίας περιπτώσεις, επιβάλλουν εις τους υπηκόους αυτών.

2. Αι διατάξεις του προηγουμένου εδαφίου δεν αντιτίθενται εις την εφαρμογήν επί των Προσφύγων των νόμων και κανονισμών σχετικών προς τα τέλη αίτινα απαιτούνται δια την εις τους αλλοδαπούς έκδοσιν διοικητικών εγγράφων, συμπεριλαμβανομένων και των δελτίων ταυτότητος.

Μεταφορά περιουσιακών στοιχείων

Άρθρον 30. - 1. Πάσα Συμβαλλομένη Χώρα, συμφώνως προς τους νόμους και κανονισμούς αυτής, θα επιτρέπη εις τους πρόσφυγας να μεταφέρουν τα εις αυτήν εισαχθέντα περιουσιακά στοιχεία εις το έδαφος ετέρας χώρας ένθα δίδεται αυτοίς άδεια επανεγκαταστάσεως.

2. Πάσα Συμβαλλομένη Χώρα θα εξετάζη ευμενώς τας υπό των προσφύγων υποβαλλομένας αιτήσεις προς λήψιν αδειάς μεταφοράς απάντων των λοιπών περιουσιακών στοιχείων, άτινα είναι απαραίτητα προς επανεγκατάστασιν αυτών εις ετέραν χώραν ένθα τοίς δίδεται άδεια προς τούτο.

Πρόσφυγες παρανόμως διαμένοντες επί του εδάφους της χώρας της εισδοχής

Άρθρον 31. - Αι Συμβαλλόμεναι Χώραι δεν θα επιβάλλουν ποινικάς κυρώσεις εις πρόσφυγας λόγω παρανόμου εισόδου ή διαμονής, εάν ούτοι προερχόμενοι απ' ευθείας εκ χώρας ένθα η ζωή ή η ελευθερία αυτών ηπειλείτο, εν τη εννοία του άρθρου 1, εισέρχωνται ή ευρίσκωνται ήδη επί του εδάφους αυτών άνευ αδειάς, υπό την επιφύλαξιν πάντως ότι ούτοι αφ' ενός μεν θα παρουσιαστούν αμελλητί εις τας αρχάς αφ' ετέρου δε θα δώσουν επαρκείς εξηγήσεις περί της παρανόμου αυτών εισόδου ή διαμονής.

2. Αι Συμβαλλόμεναι Χώραι θα εφαρμόζουν επί των κινήσεων των προσφύγων τούτων μόνον τα απαραίτητα περιοριστικά μέτρα. Τα περιοριστικά μέτρα θα εφαρμόζωνται μόνον μέχρις ότου ρυθμισθή το Καθεστώς των επί του εδάφους της χώρας της εισδοχής ευρισκομένων προσφύγων ή αποκτήσουν ούτοι άδειαν εισόδου εις ετέραν χώραν. Προς λήψιν της τοιαύτης αδειάς, αι Συμβαλλόμεναι Χώραι θα παράσχουν εις τους πρόσφυγας λογικάς προθεσμίας ως και άπασας τας αναγκαίας διευκολύνσεις.

Απέλασις

Άρθρον 32. - 1. Αι Συμβαλλόμεναι Χώραι δεν θα απελαύνουν πρόσφυγας νομίμως διαμένοντα επί του εδάφους αυτών, ειμή μόνον δια λόγους εθνικής ασφαλείας ή δημοσίας τάξεως.

2. Η απέλασις τοιούτου πρόσφυγος δεν θα πραγματοποιείται ειμή μόνον κατόπιν αποφάσεως λαμβανομένης συμφώνως προς την υπό της νομοθεσίας προβλεπομένην διαδικασίαν. - Εφ' όσον επιτακτικοί λόγοι εθνικής ασφαλείας δεν αντιτίθενται εις τούτο, οι πρόσφυγες θα δικαιούνται να προσάγουν αποδείξεις περί της αθωότητος αυτών, να προσφεύγουν και να παρίστανται προς τούτο ενώπιον αρμοδίων αρχών ή ενός ή πλειόνων προσώπων ειδικώς εντεταλμένων υπό της αρμοδίας αρχής.

3. Αι Συμβαλλόμεναι Χώραι θα παράσχουν εις τους ανωτέρω πρόσφυγας λογικάς προθεσμίας προς επιδίωξιν αδειάς κανονικής εισόδου εις ετέραν χώραν. Αι Συμβαλλόμεναι Χώραι δύνανται να εφαρμόζουν, κατά τας προθεσμίας ταύτας, μέτρα εσωτερικής τάξεως οία ήθελον κριθή αναγκαία.

Απαγόρευσις απελάσεως ή επαναπροωθήσεως

Άρθρον 33. - 1. Ουδεμία Συμβαλλομένη Χώρα θα απελαύνη ή θα επαναπροωθή, καθ' οιονδήποτε τρόπον, Πρόσφυγας, εις τα σύνορα εδαφών ένθα η ζωή ή ελευθερία αυτών απειλούνται δια λόγους φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, κοινωνικής τάξεως ή πολιτικών πεποιθήσεων.

2. Το εκ της παρούσης διατάξεως απορρέον ευεργέτημα δεν δύναται πάντως να επικαλήται πρόσφυξ όστις, δια σοβαράς αιτίας, θεωρείται επικίνδυνος εις την ασφάλειαν της χώρας ένθα ευρίσκεται ή όστις, έχων τελεσιδικώς καταδικασθή δι' ιδιαίτερος σοβαρόν αδίκημα, αποτελεί κίνδυνον δια την Χώραν.

Πολιτογράφησις

Άρθρον 34. - Αι Συμβαλλόμεναι Χώραι θα διευκολύνουν, εν τώ μέτρω του δυνατού, την αφομοίωσιν και πολιτογράφησιν των προσφύγων. Θα προσπαθήσουν, ειδικώτερον, να επιταχύνουν την διαδικασίαν της πολιτογραφήσεως και να ελαττώσουν, εν τώ μέτρω του δυνατού, τα δημοσιονομικά βάρη της τοιαύτης διαδικασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ VI: ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΑΙ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Συνεργασία των Εθνικών Αρχών μετά των Ηνωμένων Εθνών

Άρθρον 35. - 1. Αι Συμβαλλόμεναι Χώραι αναλαμβάνουν να συνεργάζονται μετά του Υπάτου Αρμοστού των Ηνωμένων Εθνών δια τους πρόσφυγας, ή παντός ετέρου οργάνου των Ηνωμένων Εθνών όπερ τυχόν θα διεδέχεται τούτον εις την άσκησιν των λειτουργιών αυτού, και ειδικώτερον θα διευκολύνουν το έργον αυτού της επιτηρήσεως της εφαρμογής των διατάξεων της παρούσης Συμβάσεως.

2. Επί σκοπώ όπως δυναθή η Υπάτη Αρμοστεία ή πάν ετερον όργανον των Ηνωμένων Εθνών όπερ θα διεδέχεται ταύτην, να υποβάλλουν εκθέσεις εις τας αρμοδίας αρχάς των Ηνωμένων Εθνών, αι Συμβαλλόμεναι Χώραι αναλαμβάνουν να παρέχουν εις ταύτα καταλλήλως τας παρ' αυτών αιτουμένας πληροφορίας και στατιστικά δεδομένα σχετικώς προς : α) το καθεστώς των προσφύγων.- β) την εφαρμογήν της συμβάσεως ταύτης. - γ) νόμους, κανονισμούς και διατάγματα άτινα ισχύουν ή πρόκειται να ισχύσουν δια τους Πρόσφυγας.

Πληροφορία περί της Εθνικής Νομοθεσίας

Άρθρον 36. - Αι Συμβαλλόμεναι Χώραι θα ανακοινούν εις τον Γενικόν Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών τα κείμενα νόμων και κανονισμών ούς ήθελον υιοθετήσιν προς εξασφάλισιν της εφαρμογής της παρούσης Συμβάσεως.

Σχέσις προς προγενεστέρας Συμβάσεις

Άρθρον 37. - Η παρούσα Σύμβασις αντικαθιστά, δια τα Συμβαλλόμενα Μέρη, τας Συμφωνίας της 5ης Ιουλίου 1922, 31ης Μαΐου 1924, 12ης Μαΐου 1926, 30ης Ιουνίου 1928 και 30ης Ιουλίου 1935 ως επίσης και τας Συμβάσεις της 28ης Οκτωβρίου 1933 και 10ης Φεβρουαρίου 1938, το Πρωτόκολλον της 14ης Σεπτεμβρίου 1939 και το Σύμφωνον της 15ης Οκτωβρίου 1946, χωρίς εκ τούτου να θίγωvται αι διατάξεις του εδαφίου 2 του Αρθρου 28.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ VII: ΤΕΛΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Διευθέτησις Διαφορών

Άρθρον 38. - Πάσα διαφορά μεταξύ των Συμβαλλομένων εις την παρούσαν Σύμβασιν Μερών αφορώσα την ερμηνείαν ή την εφαρμογήν της συμβάσεως θα υποβάλλεται, τη αιτήσιν οιουδήποτε εκ των ενδιαφερομένων μερών εις το Διεθνές Δικαστήριον, εφ' όσον δεν καθίσταται δυνατόν να ρυθμισθή δι' άλλων μέσων.

Υπογραφή, Επικύρωσις και Προσχώρησις

Άρθρον 39. - 1. Η παρούσα Σύμβασις θέλει υπογραφή εν Γενεύη την 28ην Ιουλίου 1951 και θέλει εν συνεχεία κατατεθή παρά τω Γενικώ Γραμματεί των Ηνωμένων Εθνών, θα παραμείνη ανοικτή προς υπογραφήν εις το Ευρωπαϊκόν Γραφείον των Ηνωμένων Εθνών από της 28ης Ιουλίου μέχρι της 31ης Αυγούστου 1951. Θα είναι και πάλιν ανοικτή προς υπογραφήν εις την Κεντρικήν Εδραν των Ηνωμένων Εθνών από της 17ης Σεπτεμβρίου 1951 μέχρις της 31ης Δεκεμβρίου 1952.

2. Την παρούσαν σύμβασιν δύνανται να υπογράψουν πάντα τα Κράτη-μέλη των Ηνωμένων Εθνών ως και πάν Κράτος κληθέν όπως συμμετάσχη εις την Διάσκεψιν των Πληρεξουσίων και των Απατρίδων ή πάν Κράτος όπερ ήθελε κληθή υπό της Γενικής Συνελεύσεως να υπογράψη την παρούσαν σύμβασιν. Θέλει επικυρωθή και τα όργανα επικυρώσεως θέλουν κατατεθή παρά τω Γενικώ Γραμματεί των Ηνωμένων Εθνών.

3. Εις την παρούσαν σύμβασιν δύνανται να προσχωρήσουν από της 28ης Ιουλίου 1951 αι εν τω ανωτέρω εδαφίω 2 αναφερόμεναι χώραι. Η προσχώρησις θα γίνεται δια της καταθέσεως οργάνου προσχωρήσεως παρά τω Γενικώ Γραμματεί των Ηνωμένων Εθνών.

Ρήτρα Εδαφικής Εφαρμογής

Άρθρον 40. - 1. Κατά την υπογραφήν, επικύρωσιν ή προσχώρησιν πάν Κράτος δύναται να δηλώση ότι θέλει εφαρμόσει την παρούσαν σύμβασιν εις όλα ή μέρος των εδαφών ων διαχειρίζεται τας διεθνείς σχέσεις. Η τοιαύτη δήλωσις θα ισχύση, αφ' ής ισχύει και η σύμβασις δια το εν λόγω Κράτος.

2. Πάσα τοιαύτη επέκτασις της εφαρμογής δύναται να γίνη και μεταγενεστέρως οποτεδήποτε δι' ανακοινώσεως προς τον Γενικόν Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, θα αρχίση δε ισχύουσα είτε μετά ενενήκοντα ημέρας αφ' ής περιήλθεν εις τον Γενικόν Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών η τοιαύτη ανακοίνωσις, είτε από της ημέρας αφ' ής τίθεται εν ισχύι η σύμβασις δια το εν λόγω Κράτος, άν η ημερομηνία αύτη είναι μεταγενεστέρα.

3. Οσον αφορά τα εδάφη αφ' ών κατά την υπογραφήν, επικύρωσιν ή προσχώρησιν δεν επεκτείνεται η παρούσα σύμβασις, τα ενδιαφερόμενα Κράτη θέλουν εξετάσει την δυνατότητα λήψεως των αναγκαίων μέτρων ίνα επιτευχθή η επί των εδαφών τούτων επέκτασις της συμβάσεως, υπό την επιφύλαξιν της συγκαταθέσεως των Κυβερνήσεων των εν λόγω εδαφών, όπου αύτη είναι αναγκαία δια συνταγματικούς λόγους.

Ρήτρα περί Ομοσπονδιακών Κρατών

Άρθρον 41. - Εις τας περιπτώσεις Ομοσπονδιακών ή μή ενιαίων Κρατών θα τυγχάνουν εφαρμογής αι κάτωθι διατάξεις : α) Ως προς τα άρθρα της παρούσης συμβάσεως των οποίων η εφαρμογή εμπίπτει εις την νομοθετικήν αρμοδιότητα της ομοσπονδιακής νομοθετικής εξουσίας, αι υποχρεώσεις της Ομοσπονδιακής Κυβερνήσεως θα έχουν την αυτήν έκτασιν οίαν και αι υποχρεώσεις των μη Ομοσπονδιακών Κρατών των συμβαλλομένων δια της παρούσης.- β) Ως προς τα άρθρα της παρούσης συμβάσεως ών η εφαρμογή εμπίπτει εις την νομοθετικήν αρμοδιότητα των επί μέρους πολιτειών, επαρχιών ή καντονίων μη υποχρεωμένων εκ του Συντάγματος της Ομοσπονδίας να λάβουν νομοθετικά μέτρα, η Ομοσπονδιακή Κυβέρνησις θέλει φέρει τα εν λόγω άρθρα, το ταχύτερον, ομού μετά ευνοϊκής συστάσεως, εις γνώσιν των αρμοδίων αρχών των πολιτειών, επαρχιών ή καντονίων. - γ) Τη αιτήσεται οιοδήποτε εκ των Συμβαλλομένων Κρατών υποβαλλομένη δια του Γενικού Γραμματέως των Ηνωμένων Εθνών, πάν Συμβαλλόμενο Ομοσπονδιακόν Κράτος θα υποβάλη υπόμνημα περί της Νομοθεσίας και νομολογίας της ομοσπονδίας και των απαρτιζόντων αυτήν κρατικών μονάδων επί οιασδήποτε ειδικής διατάξεως της παρούσης συμβάσεως ίνα καταδειχθή κατά πόσον δια νομοθετικών άλλων μέτρων εφαρμόζεται η εν λόγω διάταξις.

Επιφυλάξεις

Άρθρον 42. - 1. Κατά την υπογραφήν, επικύρωσιν ή προσχώρησιν δύναται πάν Συμβαλλόμενον Κράτος να διατυπώση επιφυλάξεις επί των άρθρων της συμβάσεως πλήν των άρθρων 1,3,4,16(1), 33 και 36 μέχρι 46 συμπεριλαμβανομένου. -

2. Επιφυλάξεις γενόμεναι συμφώνως προς το εδάφιον α' του παρόντος δύναται να αρθούν οποτεδήποτε δια σχετικής ανακοινώσεως του ενδιαφερομένου Κράτους προς τον Γενικόν Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών.

Θέσις εν ισχύι

Άρθρον 43. - 1. Η παρούσα σύμβασις θέλει τεθή εν ισχύι την εννηκοστήν ημέραν από της επομένης της ημέρας καθ' ήν κατετέθη το έκτον όργανον επικυρώσεως ή προσχωρήσεως.

2. Δι' έκαστον Κράτος όπερ επικυροί την σύμβασιν ή προσχωρεί εις αυτήν μετά την κατάθεσιν του έκτου οργάνου επικυρώσεως ή προσχωρήσεως, η σύμβασις θα τίθεται εν ισχύι την εννηκοστήν ημέραν από της επομένης της ημέρας καθ' ην το εν λόγω Κράτος κατέθεσε το όργανον επικυρώσεως ή προσχωρήσεως αυτού.

Καταγγελία

Άρθρον 44. - Πάν Συμβαλλόμενο Κράτος δύναται οποτεδήποτε να καταγγείλη την παρούσαν σύμβαση δι' ανακοινώσεως απευθυνομένης εις τον Γενικόν Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών.

2. Η τοιαύτη καταγγελία θα έχη ισχύν έν έτος αφ' ής περιήλθεν η σχετική ανακοίνωσις εις τον Γενικόν Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών.

3. Πάν Κράτος όπερ έχη προβή εις δήλωσιν ή ανακοίνωσιν συμφώνως προς το ως άνω άρθρον 40, δύναται οποτεδήποτε μεταγενεστέρως δι' ανακοινώσεως προς τον Γενικόν Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών να δηλώση ότι η σύμβασις θέλει παύσει ισχύουσα ως προς το περί ού πρόκειται έδαφος μετά έν έτος αφ' ής περιέλθει η σχετική ανακοίνωσις εις τον Γενικόν Γραμματέα.

Αναθέωρησις

Άρθρον 45. - 1. Πάν Συμβαλλόμενον Κράτος δύναται οποτεδήποτε να καταγγείλη την παρούσαν σύμβαση δι' ανακοινώσεως απευθυνομένης εις τον Γενικόν Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών.

2. Η Γενική Συνέλευσις των Ηνωμένων Εθνών θέλει προβαίνει εις συστάσεις δια τα τυχόν λεπτά επί της παρούσης αιτήσεως μέτρα.

Ανακοινώσεις του Γενικού Γραμματέως των Ηνωμένων Εθνών

Άρθρον 46. - Ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών θα ανακοινού εις άπαντα τα Κράτη-μέλη των Ηνωμένων Εθνών ως και τα μη μέλη τα αναφερόμενα εις το άρθρον 39. - α) τας δηλώσεις και ανακοινώσεις συμφώνως προς την παράγραφον Β του άρθρου 1.- β) τας υπογραφάς, επικυρώσεις και προσχωρήσεις συμφώνως προς το άρθρον 39.- γ) τας δηλώσεις και ανακοινώσεις συμφώνως προς το άρθρον 40.- δ) τας επιφυλάξεις και άρσεις επιφυλάξεων συμφώνως προς το άρθρον 42.- ε) την ημερομηνίαν της θέσεως εν ισχύι της παρούσης συμβάσεως συμφώνως προς το άρθρον 43. - στ) τας καταγγελίας και ανακοινώσεις συμφώνως προς το άρθρον 44.- ζ) τας αιτήσεις αναθεωρήσεως συμφώνως προς το άρθρο 45.

ΕΙΣ ΠΙΣΤΩΣΙΝ των ανωτέρω οι υπογεγραμμένοι, δεόντως εξουσιοδοτημένοι, υπέγραψαν την παρούσαν σύμβασην εξ ονόματος των Κυβερνήσεών των.

ΕΓΕΝΕΤΟ εν Γενεύη τη 28η Ιουλίου 1951 εις έν πρωτότυπον ούτινος το αγγλικόν και το γαλλικόν κείμενον είναι εξ ίσου αυθεντικά και όπερ θέλει παραμείνη εν τοις αρχείοις των Ηνωμένων Εθνών. Κεκυρωμένα αντίγραφα ταύτης θα αποσταλούν εις πάντα τα Κράτη-μέλη των Ηνωμένων Εθνών ως και εις τα Κράτη μη μέλη περί ών το άρθρον 39.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Εδάφιο 1

1. Το υπό του άρθρου 28 της παρούσης Συμβάσεως προβλεπόμενον ταξιδιωτικό έγγραφον δέον να είναι σύμφωνον προς το προσηρτημένον τω παραρτήματι υπόδειγμα

2. Το ταξιδιωτικόν τούτο έγγραφον δέον να είναι συντεταγμένον εις δύο τουλάχιστον γλώσσας, εκ των οποίων η μία θα είναι η αγγλική ή η γαλλική.

Εδάφιο 2

Υπό την επιφύλαξιν των κανονισμών της χώρας, ήτις εκδίδει τα έγγραφα ταύτα, τα τέκνα δύνανται να περιλαμβάνωνται εις το ταξιδιωτικό έγγραφον του γονέως ή, εις εξαιρετικές περιπτώσεις, ετέρου ενηλίκου πρόσφυγος.

Εδάφιο 3

Τα δια την έκδοσιν τοιούτου εγγράφου εισπραττόμενα τέλη δέον όπως μη υπερβαίνουν την δια την έκδοσιν εθνικών διαβατηρίων εφαρμοζομένην κατωτάτην διατίμησιν.

Εδάφιο 4

Υπό την επιφύλαξιν ειδικών ή εξαιρετικών περιπτώσεων, το ταξιδιωτικόν έγγραφον δέον όπως ισχύη δι' όσον ένεστι περισσότεράς χώρας.

Εδάφιο 5

Το ταξιδιωτικόν έγγραφον θα ισχύη δι' έν ή δύο έτη κατά την βούλησιν της εκδιδούσης αρχής.

Εδάφιο 6

Η εκδώσασα το ταξιδιωτικόν έγγραφον αρχή είναι αρμοδία δια την ανανέωσιν ή παράτασιν της ισχύος τούτου, εφ' όσον χρόνον ο δικαιούχος διαμένει μονίμως εις χώραν της αρχής ταύτης χωρίς να έχη αποκτήσει νόμιμον διαμονήν εις ετέραν.

Η έκδοσις νέου εγγράφου ανάγεται, υπό τας ίδιας συνθήκας, εις την αρμοδιότητα της εκδώσασης το παλαιόν έγγραφον αρχής.

Οι διπλωματικοί και προξενικοί αντιπρόσωποι, ειδικώς εξουσιοδοτημένοι προς τούτο, θα είναι αρμόδιοι να παρατείνουν επί έξ μήνας κατ' ανώτατον όριον την ισχύν των υπό των Κυβερνήσεων αυτών εκδοθέντων ταξιδιωτικών εγγράφων.

Αι Συμβαλλόμεναι Χώραι θα εξετάζουν ευμενώς την δυνατότητα ανανεώσεως ή παρατάσεως της ισχύος ταξιδιωτικών εγγράφων των μη νομίμως πλέον διαμενόντων εις το έδαφος αυτών Προσφύγων, εις άς περιπτώσεις ούτοι δεν δύνανται να αποκτήσουν ταξιδιωτικά έγγραφα της χώρας της νομίμου αυτών διαμονής.

Εδάφιο 7

Αι Συμβαλλόμεναι Χώραι αναγνωρίζουν την ισχύν των ταξιδιωτικών εγγράφων άτινα εξεδόθησαν συμφώνως προς τας διατάξεις του άρθρου 28 της παρούσης Συμβάσεως.

Εδάφιο 8

Αι αρμόδιαι αρχαί της χώρας ένθα προτίθεται να μεταβή ο πρόσφυξ εάν επιθυμούν να τω επιτρέψουν την είσοδο θα θεωρούν, εφ' όσον η τοιαύτη θεώρησις είναι αναγκαία, το ταξιδιωτικό έγγραφον του οποίου ούτος είναι κάτοχος.

Εδάφιο 9

1. Αι Συμβαλλόμενοι Χώροι αναλαμβάνουν να θεωρούν ταξιδιωτικά έγγραφα δια την διέλευσιν των Προσφύγων οίτινες έχουν λάβει θεώρησιν δια την χώραν του τελικού αυτού προορισμού.

2. Τοιαύται θεωρήσεις δύνανται να μη χορηγούνται εις τας περιπτώσεις καθ' άς δικαιολογείται η άρνησις θεωρήσεως δια τους αλλοδαπούς.

Εδάφιο 10

Τα δια τας θεωρήσεις εξόδου, εισόδου ή διελεύσεως εισπραττόμενα τέλη δέον όπως μη υπερβαίνουν την δια την χορήγησιν θεωρήσεων επί αλλοδαπών διαβατηρίων εφαρμοζομένην κατωτάτην διατίμησιν.

Εδάφιο 11

Εν η περιπτώσει πρόσφυξ τις αποκτήσει νόμιμον διαμονήν εις το έδαφος ετέρας Συμβαλλομένης Χώρας, την υποχρέωσιν δια την έκδοσιν νέου ταξιδιωτικού εγγράφου, κατά τους όρους και προϋποθέσεις του άρθρου 28, θα έχη η αρμοδία αρχή της ως άνω χώρας εις ήν ο πρόσφυξ ούτος θα δικαιούται να υποβάλη την σχετικήν αίτησιν.

Εδάφιο 12

Η εκδίδουσα το νέον ταξιδιωτικό έγγραφον αρχή δέον όπως αφαιρέση και επιστρέψη το παλαιόν τοιούτον εις την χώραν της εκδόσεως, εφ' όσον αναγράφεται εις τούτο ότι επιβάλλεται η τοιαύτη επιστροφή, άλλως η εκδίδουσα ως άνω αρχή θα αφαιρή και θα ακυροί τούτο.

Εδάφιο 13

1. Εκάστη των Συμβαλλομένων Χωρών υποχρεούται να επιτρέπη εις τον κάτοχον ταξιδιωτικού εγγράφου, εκδοθέντος υπ' αυτής συμφώνως προς το άρθρον 28 της παρούσης Συμβάσεως, την επιστροφήν εις το έδαφος αυτής καθ' όλην την διάρκειαν της ισχύος του εγγράφου τούτου.

2. Υπό την επιφύλαξιν των διατάξεων του προηγούμενου εδαφίου, εκάστη Συμβαλλομένη Χώρα δικαιούται να απαιτή όπως ο κάτοχος του περί ου ο λόγος εγγράφου συμμορφούται προς άπασας τας διατυπώσεις τας επιβαλλομένας εις τους εξερχομένους ή εισερχομένους εις το έδαφος αυτής.

3. Αι Συμβαλλόμενοι Χώροι εκδίδουσαι το ως άνω έγγραφον επιφυλάσσουν εις εαυτάς το δικαίωμα, εις περιπτώσεις εξαιρετικών ή καθ' άς η άδεια προσκαίρου διαμονής του πρόσφυγος ισχύει δια συγκεκριμένην περίοδον, να περιορίσουν, εις τρείς μήνας κατά κατώτατον όριον, την περίοδον καθ' ήν ο πρόσφυξ θα δικαιούται να επιστρέψη.

Εδάφιο 14

Υπό μόνην την επιφύλαξιν των όρων του εδαφίου 13 αι διατάξεις του παρόντος παραρτήματος κατ' ουδένα τρόπον θίγουν τους νόμους και κανονισμούς, οίτινες διέπουν, εις τα εδάφη των Συμβαλλομένων Χωρών, τους όρους εισόδου, διελεύσεως, προσκαίρου διαμονής, εγκαταστάσεως και εξόδου.

Εδάφιο 15

Ούτε η έκδοσις του ταξιδιωτικού εγγράφου, ούτε τα εν αυτώ κατεχωρημένα καθορίζουν ή θίγουν την νομικήν θέσιν του κατόχου, ειδικώτερον δε όσον αφορά τα της ιθαγενείας αυτού.

Εδάφιο 16

Η έκδοσις του εγγράφου δεν δίδει εις τον κάτοχον αυτού δικαίωμα προστασίας υπό την διπλωματικών και προξενικών αντιπροσώπων της εκδιδούσης χώρας και δεν χορηγεί εις τας αντιπροσώπους τους το δικαίωμα παροχής προστασίας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
Υπόδειγμα ταξιδιωτικού εγγράφου

Το ταξιδιωτικόν έγγραφον δέον να έχη σχήμα βιβλιαρίου (15 εκ. X 10 εκ. περίπου).

Συνιστάται να εκτυπούται κατά τοιούτον τρόπον ώστε αφ' ενός μεν τα ξέσματα ή αι αλλοιώσεις δια χημικών ή άλλων μέσων διακρίνονται ευκόλως, εφ' ετέρου δε αι λέξεις "Σύμβασις της 28ης Ιουλίου 1951" να επαναλαμβάνωνται τυπωμένοι εις εκάστην σελίδα και εις την γλώσσαν της εκδωσάσης το έγγραφον χώρας.

Κάλυμμα βιβλιαρίου
ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΟΣ ΤΙΤΛΟΣ
(Σύμβασις της 28ης Ιουλίου 1951)

Αριθ.....

(1)
ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΟΝ ΕΓΓΡΑΦΟΝ
(Σύμβασις της 28ης Ιουλίου 1951)

Η ισχύς του παρόντος λήγει την πλήν παρατάσεως ή ανανεώσεως αυτής.

Επώνυμον .....

Όνομα .....

Συνοδευόμενος υπό ..... τέκνου (τέκνων)

1. Το παρόν ταξιδιωτικόν έγγραφον εκδίδεται με αποκλειστικόν σκοπόν τον εφοδιασμόν του κατόχου αυτού δι' ενός ταξιδιωτικού εγγράφου δυναμένου να χρησιμεύση αυτώ ως εθνικόν διαβατήριον. Το παρόν δεν αποδεικνύει ούτε καθ' οιονδήποτε τρόπον θίγει την υπηκοότητα του κατόχου.

2. Ο κάτοχος εξουσιοδοτείται να επιστρέψη εις ..... (μνεία της χώρας της οποίας αι αρχαί εκδίδουν το ταξιδιωτικόν έγγραφον) μέχρι της ..... εκτός εάν γίνεται κατωτέρω μνεία μεταγενεστέρας ημερομηνίας. [Η περίοδος καθ' ην ο δικαιούχος είναι εξουσιοδοτημένος να επιστρέψη, δέον να μη είναι κατωτέρα των τριών μηνών].

3. Εν περιπτώσει διαμονής εις χώραν ετέρας της εκδωσάσης το παρόν ταξιδιωτικόν έγγραφον ο κάτοχος οφείλει, εάν επιθυμή να ταξιδεύση εκ νέου, να υποβάλη αίτησιν εκδόσεως νέου ταξιδιωτικού εγγράφου εις τας αρμοδίας αρχάς της χώρας της διαμονής αυτού. [Η εκδίδουσα το νέον ταξιδιωτικόν έγγραφον αρχή αφ' ενός μεν θα αφαιρέση το παλαιόν ταξιδιωτικόν έγγραφον, αφ' ετέρου δε θα επιστρέψη τούτο εις την εκδώσασαν αυτό αρχή].¹
(Το παρόν ταξιδιωτικόν έγγραφο έχει σελίδας, του καλύμματος μη συμπεριλαμβανομένου).

(2)

Τόπος και ημερομηνία γεννήσεως .....

Επάγγελμα .....

Παρούσα διαμονή .....

Όνομα και γένος της συζύγου * .....

Επώνυμον και όνομα του συζύγου .....

Χαρακτηριστικά

Υψος .....

Κόμη .....

Χρώμα οφθαλμών .....

Ρις .....

Σχήμα προσώπου .....

Επιδερμίς .....

Ειδικά χαρακτηριστικά .....

Συνοδευόντα τον κάτοχον τέκνα

Επώνυμον   Όνομα   Τόπος   Φύλον   Ημ. γεννήσεως

.....

(Το παρόν έχει σελίδας, του καλύμματος μη συμπεριλαμβανομένου)

(3)

**Φωτογραφία του κατόχου και σφραγίς της εκδίδουσας αρχής
Δακτυλικά αποτυπώματα του κατόχου (προαιρετικώς)**

Υπογραφή του κατόχου .....

(Το παρόν έχει σελίδας, του καλύμματος μη συμπεριλαμβανομένου)

(4)

1. Το παρόν ισχύει δια τα κάτωθι χώρας : .....

2. Ταξιδιωτικών και ταξιδιωτικά έγγραφα επί τη βάσει των οποίων εξεδόθη το παρόν: .....

Εκδοθέν εν .....

Ημερομηνία .....

Υπογραφή και σφραγίς της
εκδίδουσας το παρόν αρχής

Καταβλητέα τέλη :

(Τα παρόν έχει σελίδας, του καλύμματος μη συμπεριλαμβανομένου).

(5)

Παράτασις ή ανανέωσις της ισχύος

Καταβληθέντα τέλη : από .....

μέχρι .....

Εγένετο εν ..... Ημερομηνία .....

Υπογραφή και σφραγίς της παρατεινούσης ή ανανεούσης την ισχύν του παρόντος εγγράφου αρχής.

Παράτασις ή ανανέωσις της ισχύος

Καταβληθέντα τέλη : από .....

μέχρι .....

Εγένετο εν ..... Ημερομηνία .....

Υπογραφή και χαρτόσημον της παρατεινούσης ή ανανεούσης την ισχύν του παρόντος εγγράφου αρχής.

(Το παρόν ταξιδιωτικόν έγγραφο έχει σελίδας, του καλύμματος μη συμπεριλαμβανομένου)

(6)

Παράτασις ή ανανέωσις της ισχύος

Καταβληθέντα τέλη : από .....

μέχρι .....

Εγένετο εν ..... Ημερομηνία .....

Υπογραφή και χαρτόσημον της παρατεινούσης ή ανανεούσης την ισχύν του παρόντος εγγράφου αρχής.

Παράτασις ή ανανέωσις της ισχύος

Καταβληθέντα τέλη : από.....

μέχρι.....

Εγένετο εν ..... Ημερομηνία .....

Υπογραφή και χαρτόσημον της παρατεινούσης ή ανανεούσης την ισχύν του παρόντος εγγράφου αρχής.

(Το παρόν ταξιδιωτικόν έγγραφο έχει σελίδας, του καλύμματος μη συμπεριλαμβανομένου)

(7-32)

Το επώνυμον του κατόχου του παρόντος ταξιδιωτικού εγγράφου δέον όπως αναγράφεται εις εκάστην θεώρησιν.

(Το παρόν ταξιδιωτικόν έγγραφο έχει σελίδας, του καλύμματος μη συμπεριλαμβανομένου)

Κεκυρωμένον ακριβές αντίγραφον
Δια τον Γενικόν Γραμματέα
Δια τον επικεφαλής του Νομικού
Τμήματος Βοηθόν Γενικού Γραμματέως

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΤΕΛΙΚΗ ΠΡΑΞΗ ΤΗΣ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΗΣ ΤΩΝ ΠΛΗΡΕΞΟΥΣΙΩΝ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΚΑΘΕ-
ΣΤΩΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΝΙΘΑΓΕΝΩΝ

I

Με την απόφαση 429 (V) της 14ης Δεκεμβρίου 1950, η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών αποφάσισε να συγκαλέσει στη Γενεύη Διάσκεψη Πληρεξουσίων για να περατώσει το έργο σύ-
νταξης και υπογραφής Σύμβασης για το Καθεστώς των Προσφύγων καθώς και Πρωτοκόλλου για το
Καθεστώς των Ανιθαγενών.

Η Συνδιάσκεψη έλαβε χώρα στο Ευρωπαϊκό Γραφείο των Ηνωμένων Εθνών στην Γενεύη για
το χρονικό διάστημα από 2 έως 25 Ιουλίου 1951.

Οι Κυβερνήσεις των παρακάτω είκοσι έξι Κρατών έστειλαν αντιπροσώπους, που κατέθεσαν
διαπιστευτήρια ή άλλα ισχυρά εξουσιοδοτικά έγγραφα βάσει των οποίων συμμετείχαν στις εργασίες
της Συνδιάσκεψης:

Αυστραλία	Λουξεμβούργο
Αυστρία	Μονακό
Βέλγιο	Νορβηγία
Βραζιλία	Κάτω Χώρες
Καναδάς	Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας
Κολομβία	Ηνωμένο Βασίλειο Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρ- λανδίας
Δανία	Αγία Έδρα
Αίγυπτος	Σουηδία
Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής	Ελβετία (η Ελβετική αντιπροσωπεία αντιπροσώπευε και το Λιχενστάϊν)
Γαλλία	Τουρκία
Ελλάδα	Βενεζουέλα
Ιράκ	Γιουγκοσλαβία
Ισραήλ	Ιταλία

Οι Κυβερνήσεις των δύο παρακάτω Κρατών αντιπροσωπεύθηκαν με την ιδιότητα του παρατη-
ρητή :

Κούβα
Ιράν

Σύμφωνα με αίτηση της Γενικής Συνέλευσης, ο Υπατος Αρμοστής των Ηνωμένων Εθνών για
τους Πρόσφυγες συμμετείχε, χωρίς δικαίωμα ψήφου, στις εργασίες της Συνδιάσκεψης.

Ο Διεθνής Οργανισμός Εργασίας και ο Διεθνής Οργανισμός για τους Πρόσφυγες αντιπροσω-
πεύθηκαν στην Συνδιάσκεψη χωρίς δικαίωμα ψήφου.

Η Συνδιάσκεψη κάλεσε το Συμβούλιο της Ευρώπης να παρευρεθεί χωρίς δικαίωμα ψήφου.

Με την ιδιότητα του παρατηρητή παρευρέθησαν επίσης αντιπρόσωποι των παρακάτω μη κυ-
βερνητικών οργανώσεων που έχουν Καθεστώς συμβουλευτικό στο Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβού-
λιο :

Κατηγορία Α

Διεθνής Συνομοσπονδία των Ελεύθερων Συνδικάτων
Διεθνής Συνομοσπονδία των Χριστιανικών Συνδικάτων
Διακοινοβουλευτική Ένωση

Κατηγορία Β

Παγκόσμια Ένωση των Χριστιανικών Ενώσεων Νεανίδων
Διεθνής Ένωση Ποινικού Δικαίου
Διεθνές Γραφείο για την Οργάνωση του Ποινικού Δικαίου
CARITAS
Επιτροπή Εκκλησιών για Διεθνή Θέματα
Παγκόσμια Συμβουλευτική Επιτροπή της Κοινωνίας των Φίλων
Συντονιστική Επιτροπή των Εβραϊκών Οργανώσεων
Διεθνής Επιτροπή του Ερυθρού Σταυρού
Παγκόσμιο Εβραϊκό Συμβούλιο
Συμβουλευτικό Συμβούλιο Εβραϊκών Οργανώσεων
Παγκόσμιο Συμβούλιο Γυναικών
Παγκόσμια Ομοσπονδία των Φίλων των Νεανίδων
Παγκόσμια Οργάνωση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου
Παγκόσμια Οργάνωση Γυναικών για την Ειρήνη και την Ελευθερία
Παγκόσμια Οργάνωση Agudas Ισραήλ
Pax Romana
Διεθνής Κοινωνική Υπηρεσία
Διεθνής Καθολική Ένωση Κοινωνικής Υπηρεσίας
Διεθνής Ένωση των Καθολικών Γυναικών
Διεθνής Ένωση για την Προστασία της Παιδικής Ηλικίας
Παγκόσμια Ένωση για Προοδευτικό Ιουδαϊσμό

Καταχωρούνται στον Κατάλογο

Διεθνής Ένωση των Οδηγών και των Προσκόπων
Διεθνής Επιτροπή Βοήθειας στους Διανοούμενους
Διεθνής Επιτροπή Εθελοντικών Οργανώσεων
Ένωση Κοινωνιών του Ερυθρού Σταυρού
Παγκόσμια Υπηρεσία Πανεπιστημίων

Οι αντιπρόσωποι των μη κυβερνητικών οργανώσεων στις οποίες το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο έχει αναγνωρίσει συμβουλευτικό Καθεστώς και οι αντιπρόσωποι των οργανώσεων που ενεγράφησαν στον Κατάλογο από τον Γενικό Γραμματέα και οι οποίες αναφέρονται στην παράγραφο 17 της απόφασης 288 Β (Χ) του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου υιοθέτησαν σύμφωνα με τον Εσωτερικό Κανονισμό της Συνδιάσκεψης το δικαίωμα να παρουσιάσουν σε αυτήν έγγραφες ή προφορικές δηλώσεις.

Η Συνδιάσκεψη εξέλεξε Πρόεδρο τον Knud Larsen, αντιπρόσωπο της Δανίας και Αντιπρόεδρους τον A. Herment, αντιπρόσωπο του Βελγίου και τον Talat Miras, αντιπρόσωπο της Τουρκίας.

Κατά την δεύτερη συνεδρίαση η Συνδιάσκεψη και μετά από πρόταση του αντιπροσώπου της Αιγύπτου αποφάσισε ομόφωνα να προσκαλέσει την Αγία Έδρα με την παράκληση να ορίσει έναν Πληρεξούσιο για να συμμετάσχει στις εργασίες της. Από τις 10 Ιουλίου 1951 ένας αντιπρόσωπος της Αγίας Εδρας συμμετείχε στην Συνδιάσκεψη.

Η Συνδιάσκεψη υιοθέτησε ως ημερησία διάταξη την προσωρινή ημερησία διάταξη που είχε συνταχθεί από τον Γενικό Γραμματέα (A/CONF.2/2/Rev.1). Υιοθέτησε επίσης προσωρινό εσωτερικό κανονισμό που συντάχθηκε από τον Γενικό Γραμματέα και προστέθηκε διάταξη με την οποία επετράπη σε έναν αντιπρόσωπο του Συμβουλίου της Ευρώπης, χωρίς δικαίωμα ψήφου, να παρουσιάσει προτάσεις (A/CONF.2/3/Rev.1).

Σύμφωνα με τον Εσωτερικό Κανονισμό της Συνδιάσκεψης, ο Πρόεδρος και οι Αντιπρόεδροι έλεγξαν τα διαπιστευτήρια έγγραφα των αντιπροσώπων και στις 17 Ιουλίου 1951 σύνταξαν σχετική έκθεση που υιοθετήθηκε από την Συνδιάσκεψη.

Η Συνδιάσκεψη χρησιμοποίησε ως βάση για τις εργασίες της το σχέδιο Σύμβασης για το Καθεστώς των Προσφύγων και το σχέδιο Πρωτοκόλλου για το Καθεστώς των Ανιθαγενών που είχαν ετοιμαστεί από την Ειδική Επιτροπή για τους Πρόσφυγες και τους Απάτριδες κατά την δεύτερη σύνοδό της, που έγινε στην Γενεύη από 14 έως 25 Αυγούστου 1950, εκτός από το προοίμιο και το άρθρο 1 (Ορισμός του όρου "Πρόσφυγας") του σχεδίου της Σύμβασης. Το κείμενο του προοιμίου το οποίο υποβλήθηκε στην Συνδιάσκεψη ήταν αυτό που υιοθετήθηκε από το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο στην απόφαση 319 Β ΙΙ (ΧΙ) της 11ης Αυγούστου 1950. Το κείμενο του άρθρου 1 που υποβλήθηκε στην Συνδιάσκεψη ήταν αυτό που σύστησε η Γενική Συνέλευση στις 14 Δεκεμβρίου 1950 και που αποτυπώνεται στο παράρτημα της απόφασης 429 (V). Αυτό το κείμενο, επαναλάμβανε, με τροποποιήσεις, ό,τι είχε υιοθετηθεί από το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο με την απόφαση 319 Β ΙΙ (ΧΙ).

Η Συνδιάσκεψη υιοθέτησε με την πρώτη και δεύτερη ανάγνωση την Σύμβαση για το Καθεστώς των Προσφύγων. Πριν από την δεύτερη ανάγνωση συνεστήθη Επιτροπή ύφους που αποτελείτο από τον Πρόεδρο και τους αντιπροσώπους του Βελγίου, των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, της Γαλλίας, του Ισραήλ, της Ιταλίας και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας καθώς και από τον Υπατο Αρμοστή για τους Πρόσφυγες : η Επιτροπή αυτή εξέλεξε Πρόεδρο τον G. Warren, αντιπρόσωπο των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής. Η Επιτροπή αυτή τροποποίησε το κείμενο που υιοθετήθηκε από την Συνδιάσκεψη με την πρώτη ανάγνωση : οι τροποποιήσεις αφορούσαν κυρίως θέματα έκφρασης και την αντιστοιχία του κειμένου στην γαλλική και αγγλική γλώσσα.

Η Σύμβαση υιοθετήθηκε στις 25 Ιουλίου 1951 με 24 ψήφους υπέρ και χωρίς καμία απουσία. Έμεινε ανοικτή για υπογραφή στο Ευρωπαϊκό Γραφείο των Ηνωμένων Εθνών από τις 28 Ιουλίου μέχρι 31 Αυγούστου 1951. Άνοιξε πάλι για υπογραφή στην μόνιμη έδρα των Ηνωμένων Εθνών στην Νέα Υόρκη από τις 17 Σεπτεμβρίου 1951 μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1952.

Τα κείμενα της Σύμβασης στην αγγλική και στην γαλλική είναι εξίσου αυθεντικά.

II

Η Συνδιάσκεψη αποφάσισε με 17 ψήφους υπέρ, 3 κατά και 3 αποχές, ότι οι τίτλοι των κεφαλαίων και των άρθρων της Σύμβασης παραμένουν ενσωματωμένοι στο κείμενο της Σύμβασης για λόγους πληροφόρησης και δεν αποτελούν στοιχεία ερμηνείας της.

III

Όσον αφορά το σχέδιο Πρωτοκόλλου για το Καθεστώς των Ανιθαγενών η Συνδιάσκεψη υιοθέτησε την ακόλουθη απόφαση :

" Η Συνδιάσκεψη,

"Αφού έλαβε υπόψη της το σχέδιο Πρωτοκόλλου για το Καθεστώς των Ανιθαγενών,

"Εκτιμώντας ότι αυτό το θέμα χρήζει αναλυτικότερης και λεπτομερειακής μελέτης,

"Αποφασίζει να μην αποφασίσει για το θέμα αυτό σε αυτήν την Συνδιάσκεψη και παραπέμπει το σχέδιο του Πρωτοκόλλου για διεξοδικότερη εξέταση στα κατάλληλα όργανα των Ηνωμένων Εθνών".

IV

Η Συνδιάσκεψη υιοθέτησε ομόφωνα τις ακόλουθες συστάσεις :

A.

(Μεταβατικά μέτρα για τα ταξιδιωτικά έγγραφα)

" Η Συνδιάσκεψη,

"Έχοντας υπόψη ότι η έκδοση και η αναγνώριση των ταξιδιωτικών εγγράφων είναι απαραίτητη για τη διευκόλυνση της μετακίνησης και ιδιαίτερα της μετεγκατάστασης των Προσφύγων,

"Παρακινεί τις Κυβερνήσεις οι οποίες είναι μέρη της Διακυβερνητικής Συμφωνίας για τα Ταξιδιωτικά Έγγραφα των Προσφύγων που υπογράφηκε στις 15 Οκτωβρίου 1946 ή οι οποίες αναγνωρίζουν τα ταξιδιωτικά έγγραφα που εκδόθηκαν κατ' εφαρμογή της Συμφωνίας, να εξακολουθήσουν να εκδίδουν ή να αναγνωρίζουν ανάλογα ταξιδιωτικά έγγραφα και να επεκτείνουν την έκδοσή τους στους Πρόσφυγες που ορίζονται στο άρθρο 1 της σχετικής Σύμβασης ή να αναγνωρίζουν τα ταξιδιωτικά έγγραφα που εκδόθηκαν βάσει αυτής στα πρόσωπα αυτά έως ότου αναλάβουν τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το άρθρο 28 της εν λόγω Σύμβασης".

B

(Αρχή της οικογενειακής ενότητας)

" Η Συνδιάσκεψη,

"Έχοντας υπόψη ότι η ενότητα της οικογένειας, ως φυσικής και θεμελιώδους κοινωνικής ομάδας, αποτελεί βασικό δικαίωμα του πρόσφυγα, και ότι η ενότητά της απειλείται συνεχώς, και

"Σημειώνοντας με ικανοποίηση ότι, σύμφωνα με το επίσημο σχόλιο της ad hoc Επιτροπής για την ανιθαγένεια και τα συναφή προβλήματα, τα δικαιώματα που αναγνωρίζονται σε κάποιο πρόσφυγα επεκτείνονται και στα μέλη της οικογένειάς του,

"Συνιστά στις Κυβερνήσεις να λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα για την προστασία της οικογένειας του πρόσφυγα, αποβλέποντας ιδίως :

"(1) Να διασφαλισθεί η διατήρηση της ενότητας της οικογένειας του πρόσφυγα, ιδίως στις περιπτώσεις όπου ο επικεφαλής της οικογένειας συγκεντρώνει τις αναγκαίες προϋποθέσεις για να γίνει δεκτός σε κάποια συγκεκριμένη χώρα.

"(2) Να προστατευθούν οι ανήλικοι Πρόσφυγες, και πιο συγκεκριμένα τα αγόρια και κορίτσια που δεν συνοδεύονται, με ειδική αναφορά στην κηδεμονία και στην υιοθεσία".

Γ

(Κοινωνικές Υπηρεσίες)

" Η Συνδιάσκεψη,

" Έχοντας υπόψη ότι οι Πρόσφυγες χρειάζονται ηθικά, νομικά και υλικά τη συνδρομή κατάλληλων υπηρεσιών πρόνοιας, ιδίως δε των αρμοδίων μη κυβερνητικών οργανώσεων,

" Συνιστά στις Κυβερνήσεις και στα διακυβερνητικά σώματα να διευκολύνουν, να ενθαρρύνουν και να υποστηρίξουν τις προσπάθειες των σχετικών οργανώσεων".

Δ

(Διεθνής αλληλεγγύη στα πλαίσια του ασύλου και της μετεγκατάστασης)

" Η Συνδιάσκεψη,

" Έχοντας υπόψη ότι πολλά πρόσωπα εγκαταλείπουν τη χώρα της προέλευσής τους για λόγους δίωξης και δικαιούνται ειδικής προστασίας λόγω της θέσης τους,

" Συνιστά στις Κυβερνήσεις να εξακολουθήσουν να δέχονται Πρόσφυγες στην επικράτειά τους και να ενεργούν από κοινού με αληθινό πνεύμα διεθνούς συνεργασίας ώστε να μπορέσουν οι εν λόγω Πρόσφυγες να εξασφαλίσουν άσυλο και δυνατότητα μετεγκατάστασης".

Ε

(Διεύρυνση της εφαρμογής της Σύμβασης)

" Η Συνδιάσκεψη,

" Εκφράζει την ελπίδα ότι η Σύμβαση για το Καθεστώς των Προσφύγων θα έχει αξία προτύπου που υπερβαίνει το συμβατικό της πεδίο και ότι όλα τα έθνη θα καθοδηγηθούν απ' αυτήν ώστε να χορηγήσουν όσο το δυνατόν περισσότερο σε πρόσωπα που βρίσκονται στην επικράτειά τους ως Πρόσφυγες, και που δεν εμπίπτουν στους ορισμούς της Σύμβασης, τη μεταχείριση που προβλέπει η τελευταία".

ΣΕ ΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ ο Πρόεδρος, οι Αντιπρόεδροι και ο Γραμματέας της Συνδιάσκεψης υπέγραψαν την παρούσα Τελική Πράξη.

ΕΓΙΝΕ στην Γενεύη στις 28 Ιουλίου χίλια εννιακόσια πενήντα ένα σε ένα μόνο αντίγραφο, στην αγγλική και γαλλική γλώσσα, καθένα από τα οποία είναι εξ ίσου αυθεντικό. Οι μεταφράσεις της παρούσας Τελικής Πράξης στην κινεζική, ισπανική και ρωσική θα γίνουν με την φροντίδα του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, που θα αποστείλει, μετά από αίτηση, αντίγραφα αυτών των μεταφράσεων σε κάθε Κυβέρνηση που προσεκλήθη να παρευρεθεί στην Συνδιάσκεψη.

Ο Πρόεδρος της Συνδιάσκεψης
Οι Αντιπρόεδροι της Συνδιάσκεψης
Ο Γραμματέας της Συνδιάσκεψης

KNUD LARSEN
A. HERMENT & TALAT MIRAS
JOHN P. HUMPHREY

Πρωτόκολλο της 31.1.1967 για τη Νομική Κατάσταση των Προσφύγων

Έναρξη ισχύος : 4 Οκτωβρίου 1967 σύμφωνα με το άρθρο VIII
Κείμενο : Ηνωμένα Έθνη, Συλλογή Συμβάσεων, Νο 8791, Τόμος 606, Σελ. 267.

[όπως κυρώθηκε με τον **A.N. 389 της 26-4/4-6-1968** : **Περί κυρώσεως του Πρωτοκόλλου της Ν.Υόρκης της 31-1-1967 εν σχέσει προς την Νομικήν Κατάστασιν των Προσφύγων (ΦΕΚ Α' 125)].**

Άρθρον μόνον. - Κυρούται και έχει πλήρη ισχύν νόμου το εν Ν. Υόρκη υπογραφέν την 31.1.1967 πρωτόκολλον εν σχέσει προς την Νομικήν Κατάστασιν των Προσφύγων, ούτινος το κείμενο εν πρωτοτύπω εις την γαλλικὴν και εν μεταφράσει εις την ελληνικὴν ἐπέται.

Ο παρών νόμος θέλει ισχύσει από της δημοσιεύσεως του εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Εν Αθήναις τη 25η Απριλίου 1968
Εθεωρήθη και ετέθη η μεγάλη του Κράτους σφραγίς
Εν Αθήναις τη 26η Απριλίου 1968

Πρωτόκολλον Σχετικόν προς το Καθεστώς των Προσφύγων

Τα Κράτη-μέρη του παρόντος Πρωτοκόλλου,

Έχοντα υπ' όψιν ότι η Σύμβασις η αφορώσα εις το Καθεστώς των Προσφύγων, η οποία υπεγράφη εν Γενεύη την 28ην Ιουλίου 1951 (εφεξής καλουμένη η Σύμβασις) δεν εφαρμόζεται ειμή μόνον εις τα πρόσωπα τα οποία κατέστησαν Πρόσφυγες συνεπεία γεγονότων επελθόντων προ της 1ης Ιανουαρίου 1951.

Έχοντα υπ' όψιν ότι νέαι κατηγορίαι Προσφύγων ανεφάνησαν αφ' ής η Σύμβασις υιοθετήθη και ως εκ τούτου οι ειρημένοι Πρόσφυγες ενδέχεται να μη συμπεριληφθούν εις το ευεργέτημα της Συμβάσεως.

Κρίνοντα ότι είναι επιθυμητόν όπως το αυτό Καθεστώς εφαρμόζεται εις άπαντας τους Πρόσφυγας, οι οποίοι καλύπτονται υπό του ορισμού, όστις εδόθη εις την Σύμβασιν, μη υπολογιζομένης της περιοριστικής ημερομηνίας της 1ης Ιανουαρίου 1951.

Συνεφώνησαν τα εξής :

Γενικαί διατάξεις

Άρθρον I. - 1. Τα Κράτη-μέρη του παρόντος Πρωτοκόλλου υποχρεούνται να εφαρμόσουν εις τους Πρόσφυγας, ως ούτοι ορίζονται κατωτέρω, τα άρθρα 2 μέχρι 34 συμπεριλαμβανομένου της Συμβάσεως.

2. Πρός τον σκοπόν του παρόντος Πρωτοκόλλου, ο όρος "πρόσφυζ" - πλην του ότι αφορά την εφαρμογήν της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου - εννοεί πάν πρόσωπον, το οποίον ανταποκρίνεται εις τον ορισμό, ο οποίος εδόθη υπό του πρώτου άρθρου της Συμβάσεως ωςάν αι λέξεις "συνεπεία γεγονότων επελθόντων προς της 1ης Ιανουαρίου 1951" και αι λέξεις "... κατόπιν τοιούτων γεγονότων" να μην υφίσταντο εις την παράγραφον 2 του Τμήματος Α του πρώτου άρθρου.

3. Το παρόν Πρωτόκολλον θα εφαρμοσθή υπό των Κρατών μερών άνευ ουδενός γεωγραφικού περιορισμού. Ούχ ήττον, αι ήδη γενόμεναι δηλώσεις, δυνάμει του εδαφίου "α" της παραγράφου 1 του τμήματος Β του πρώτου άρθρου της Συμβάσεως υπό των Κρατών, τα οποία ήσαν ήδη μέρη αυτής, θα έχουν εφαρμογήν και υπό το Καθεστώς του παρόντος Πρωτοκόλλου, εκτός εάν αι υποχρεώσεις του δηλώσαντος Κράτους έχουν επεκταθή συμφώνως προς την παράγραφον 2 του τμήματος Β του πρώτου άρθρου της Συμβάσεως.

Συνεργασία των εθνικών αρχών μετά των Ηνωμένων Εθνών

Άρθρον II. - 1. Τα Κράτη - μέρη του παρόντος Πρωτοκόλλου υποχρεούνται να συνεργασθούν μετά της Ανωτάτης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών δια τους Πρόσφυγας ή μεθ' οιουδήποτε άλλου

Ιδρύματος, το οποίο ήθελε διαδεχθή αυτήν εις την εκτέλεσιν των καθηκόντων της, και ιδιαιτέρως να διευκολύνουν το έργο της, συνιστάμενον εις επιτήρησιν της εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος Πρωτοκόλλου.

2. Δια να επιτρέψουν εις την Ανωτάτην Αρμοστείαν ή εις οιονδήποτε άλλον Οργανισμόν των Ηνωμένων Εθνών, ο οποίος ήθελε διαδεχθή αυτήν, να παρουσιάζη εκθέσεις εις τα αρμόδια όργανα των Ηνωμένων Εθνών, τα Κράτη μέρη του παρόντος Πρωτοκόλλου υποχρεούνται να προμηθεύουν εις αυτά, κατά τον προσήκοντα τύπον, τας ζητούμενας πληροφορίας και τα στατιστικά στοιχεία σχετικώς προς : α) το Καθεστώς των Προσφύγων.β) την θέσιν εν λειτουργία του παρόντος Πρωτοκόλλου. γ) τους Νόμους, Κανονισμούς και Διατάγματα, τα οποία είναι εν ισχύι ή θα τεθούν εν ισχύι, όσον αφορά τους Πρόσφυγας.

Πληροφορία αναφερομένη εις τους εθνικούς νόμους και κανονισμούς

Άρθρον III. - Τα Κράτη - μέρη του παρόντος Πρωτοκόλλου θα κοινοποιήσουν εις τον Γενικόν Γραμματέα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών τα κείμενα των Νόμων και των Κανονισμών, τους οποίους ήθελον εκδώσει προς εξασφάλισιν της εφαρμογής του παρόντος Πρωτοκόλλου.

Διακανονισμός των διαφορών

Άρθρον IV. - Πάσα διαφορά μεταξύ των μερών του παρόντος Πρωτοκόλλου αφορώσα εις την ερμηνείαν ή εις την εφαρμογήν του Πρωτοκόλλου τούτου, η οποία δεν ήθελε διευθετηθή δι' άλλων μέσων, θα υποβάλλεται εις το Διεθνές Δικαστήριον τη αιτήσιν ενός των εν τη διαφορά μερών.

Προσχώρησις

Άρθρον V. - Το παρόν Πρωτόκολλον θα παραμείνη ανοικτόν δι' όλα τα Κράτη μέρη της Συμβάσεως, ως και δια πάν άλλο Κράτος μέλος του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών, ή μέλος ενός των Ειδικευμένων Οργανώσεων, ή δια πάν Κράτος, προς το οποίον η Γενική Συνέλευσις ήθελεν απευθύνει πρόσκλησιν προσχωρήσεως εις το Πρωτόκολλον. Η προσχώρησις θα γίνη δια καταθέσεως της πράξεως προσχωρήσεως εις τον Γενικόν Γραμματέα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

Ομοσπονδιακή ρήτρα

Άρθρον VI. - Εις περίπτωσιν Κράτους Ομοσπόνδου ή Κράτους μη ενιαίου, θα εφαρμόζονται αι ακόλουθοι διατάξεις : α) Όσον αφορά τα άρθρα της Συμβάσεως, τα οποία θα εφαρμοσθούν συμφώνως προς την παράγραφον 1 του πρώτου άρθρου του παρόντος Πρωτοκόλλου και των οποίων η θέσις εν λειτουργία εξαρτάται από την νομοθετικήν ενέργειαν της ομοσπονδιακής νομοθετικής εξουσίας, αι υποχρεώσεις της Ομοσπονδιακής Κυβερνήσεως θα είναι, εν τω μέτρω τούτω, αι αυταί με τας υποχρεώσεις των Κρατών μερών, τα οποία δεν είναι Κράτη Ομοσπονδιακά.

β) Όσον αφορά τα άρθρα της Συμβάσεως, τα οποία θα εφαρμοσθούν συμφώνως προς την παράγραφον 1 του πρώτου άρθρου του παρόντος Πρωτοκόλλου και των οποίων η εφαρμογή εξαρτάται από την νομοθετικήν ενέργειαν ενός εκάστου των Κρατών, Επαρχιών ή συνιστώντων αυτά Καντονίων, τα οποία συμφώνως προς το συνταγματικόν σύστημα της Ομοσπονδίας δεν υποχρεούνται να λάβουν μέτρα νομοθετικά, η Ομοσπονδιακή Κυβέρνησις θα φέρη το ταχύτερον, μετά της ευνοϊκής αυτής γνωματεύσεως, τα εν λόγω άρθρα εις γνώσιν των αρμοδίων αρχών των Κρατών, Επαρχιών ή Καντονίων.

γ) Ομόσπονδον Κράτος-μέρος του παρόντος Πρωτοκόλλου θα κοινοποιή τη αιτήσιν παντός άλλου Κράτους-μέρους του παρόντος Πρωτοκόλλου, ήτις ήθελε διαβιβασθή εις αυτό μέσω του Γενικού Γραμματέως του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών, έκθεσιν περί της νομοθεσίας και περί των εν ισχύι συνηθειών εις την Ομοσπονδίαν και εις τα Κράτη-μέλη αυτής ως προς οιαδήποτε διάταξιν της Συμβάσεως της εφαρμοζομένης συμφώνως προς την παράγραφον 1 του άρθρου 1 του παρόντος Πρωτοκόλλου, εμφανίζουσαν το μέτρον καθ' ό εδόθη αποτέλεσμα εις αυτήν δια της νομοθετικής ή ετέρας δράσεως.

Επιφυλάξεις και δηλώσεις

Άρθρον VII. - 1. Κατά την προσχώρησιν του, πάν Κράτος δύναται να διατυπώση επιφυλάξεις επί του άρθρου IV του παρόντος Πρωτοκόλλου και ως προς την εφαρμογήν, δυνάμει του πρώτου άρθρου του παρόντος Πρωτοκόλλου, όλων των διατάξεων της Συμβάσεως εκτός εκείνων των άρθρων 1,3,4,16(1) και 33, υπό τον όρον όπως εις περίπτωσιν Κράτους το οποίον είναι μέρος της Συμβάσεως, αι επιφυλάξεις αίτινες θα γίνουν δυνάμει του παρόντος άρθρου, δεν θα επεκτείνωνται εις τους Πρόσφυγας επί των οποίων εφαρμόζεται η Σύμβασις.

2. Αι επιφυλάξεις αι οποίαι εγένοντο υπό Κρατών-μερών της Συμβάσεως, συμφώνως προς το άρθρον 42 της εν λόγω Συμβάσεως θα εφαρμόζωνται εις τας υποχρεώσεις των, αίτινες απορρέουν εκ του παρόντος Πρωτοκόλλου εκτός εάν αποσυρθούν.

3. Πάν Κράτος, το οποίον διατυπώνει μίαν επιφύλαξιν δυνάμει της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου δύναται να την αποσύρη εις πάσαν στιγμήν δια γνωστοποίησεως απευθυνομένης προς τούτο προς τον Γενικόν Γραμματέα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών.

4. Αι δηλώσεις, αι οποίαι εγένοντο δυνάμει των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 40 της Συμβάσεως, υφ' ενός Κράτος-μέρους αυτής, το οποίον προσχωρεί εις το παρόν Πρωτόκολλον, θα θεωρούνται ως εφαρμοζόμεναι υπό το Καθεστώς του παρόντος Πρωτοκόλλου, εκτός εάν, κατά την προσχώρησιν, το ενδιαφερόμενον μέρος απέστειλεν ειδοποίησιν περί του αντιθέτου εις τον Γενικόν Γραμματέα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. - Αι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 40 και της παραγράφου 3 του άρθρου 44 της Συμβάσεως θα θεωρούνται ως εφαρμοζόμεναι *mutatis mutandis* εις το παρόν Πρωτόκολλον.

Έναρξις ισχύος

Άρθρον VIII. - 1. Το παρόν Πρωτόκολλον θα τεθή εν ισχύι από της ημερομηνίας της καταθέσεως της έκτης πράξεως προσχωρήσεως.

2. Δι' ένα έκαστον των προσχωρούντων εις το Πρωτόκολλον Κρατών μετά την κατάθεσιν της έκτης πράξεως προσχωρήσεως, η έναρξις ισχύος του Πρωτοκόλλου θα λάβη χώραν κατά την ημερομηνίαν καθ' ήν το εν λόγω Κράτος θα καταθέση την πράξιν της προσχωρήσεώς του.

Καταγγελία

Άρθρον IX. - Πάν Κράτος μέρος του παρόντος Πρωτοκόλλου δύναται να καταγγείλη τούτο ανά πάσαν στιγμήν δια κοινοποίησεως απευθυνομένης προς τον Γενικόν Γραμματέα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

2. Η καταγγελία θα έχη ισχύν όσον αφορά το ενδιαφερόμενον Κράτος, μετά πάροδον έτους από της ημερομηνίας λήψεως ταύτης υπό του Γενικού Γραμματέως του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

Κοινοποιήσεις υπό του Γενικού Γραμματέως του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών

Άρθρον X. - Συναφώς προς το Πρωτόκολλον ο Γενικός Γραμματέας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών θα γνωστοποιήση εις όλα τα Κράτη τα προβλεπόμενα υπό του άρθρου V τας ημερομηνίας ενάρξεως της ισχύος, προσχωρήσεως, καταθέσεως και ανακλήσεως των επιφυλάξεων, καταγγελίας και των σχετικών περί αυτών δηλώσεων και κοινοποιήσεων.

Καταθέσεις του Πρωτοκόλλου εις τα αρχεία του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών

Άρθρον XI. - Εν αντίτυπον του παρόντος Πρωτοκόλλου, του οποίου τα κείμενα συντεταγμένα εις την αγγλικήν, κινεζικήν, ισπανικήν, γαλλικήν και ρωσικήν, παρέχουν την ιδίαν πίστιν, υπογεγραμμένον υπό του Προέδρου της Γενικής Συνελεύσεως και του Γενικού Γραμματέα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, θα κατατεθή εις τα Αρχεία της Γραμματείας του Οργανισμού. Ο Γενικός Γραμματέας θα διαβιβάση κεκυρωμένον αντίγραφον αυτού εις όλα τα Κράτη Μέλη του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών, ως και εις τα άλλα Κράτη, τα οποία προβλέπονται εις το άρθρον V.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΑΠΟΦΑΣΗ 2198 (XXI) ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ

Πρωτόκολλο για το Καθεστώς των Προσφύγων

Η Γενική Συνέλευση,

Εκτιμώντας ότι η Σύμβαση για το Καθεστώς των Προσφύγων, που υπογράφηκε στην Γενεύη στις 29 Ιουλίου 1951 δεν εφαρμόζεται παρά μόνον στα πρόσωπα που έγιναν Πρόσφυγες λόγω των γεγονότων που έλαβαν χώρα πριν την 1η Ιανουαρίου 1951,

Εκτιμώντας ότι από της υιοθέτησης της Σύμβασης εμφανίσθηκαν νέες κατηγορίες Προσφύγων και ότι λόγω του γεγονότος αυτού αυτοί οι Πρόσφυγες δυνατόν να μην απολαμβάνουν των ωφελειών της Σύμβασης,

Εκτιμώντας ότι είναι ευκαίιο όπως εφαρμόζεται το ίδιο Καθεστώς σε όλους τους Πρόσφυγες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ορισμού της Σύμβασης, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη του κριτήριο της ημερομηνίας ορίου της 1ης Ιανουαρίου 1951,

Λαμβάνοντας υπόψη την σύσταση της Εκτελεστικής Επιτροπής του Προγράμματος της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες¹, με την οποία προτείνεται όπως το σχέδιο Πρωτοκόλλου για το Καθεστώς των Προσφύγων παρουσιασθεί στην Γενική Συνέλευση μετά την εξέτασή του από το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο, ώστε να εξουσιοδοτηθεί ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών να υποβάλλει το Πρωτόκολλο στις Κυβερνήσεις προκειμένου να προσχωρήσουν σε αυτό το ταχύτερον δυνατόν,

Εκτιμώντας ότι, με την απόφαση 1186 (XLI) της 18ης Νοεμβρίου 1966 το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο ενέκρινε το σχέδιο Πρωτοκόλλου, όπως είναι διατυπωμένο στο παράρτημα της ετήσιας έκθεσης του Ύπατου Αρμοστή των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες και ότι αφορά μέτρο για την διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής της Σύμβασης στα πρόσωπα όπου εφαρμόζεται, και ότι το παράρτημα διαβιβάσθηκε στην Γενική Συνέλευση,

1. *Εγκρίνει* το Πρωτόκολλο για το Καθεστώς των Προσφύγων, του οποίου το κείμενο αποτυπώνεται στο παράρτημα της έκθεσης του Ύπατου Αρμοστή των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες,

2. *Παρακαλεί* τον Γενικό Γραμματέα να κοινοποιήσει το κείμενο του Πρωτοκόλλου² στα Κράτη του άρθρου V του Πρωτοκόλλου αυτού προκειμένου να προσχωρήσουν σε αυτό.

1495η Σύνοδος της Ολομέλειας
16 Δεκεμβρίου 1966

¹ Βλ. A/6311/Rev.1/Add.1, Δεύτερο μέρος, παράγραφος 38.

² Το Πρωτόκολλο υπεγράφη από τον Πρόεδρο της Γενικής Συνέλευσης και από τον Γενικό Γραμματέα την 31η Ιανουαρίου 1967.